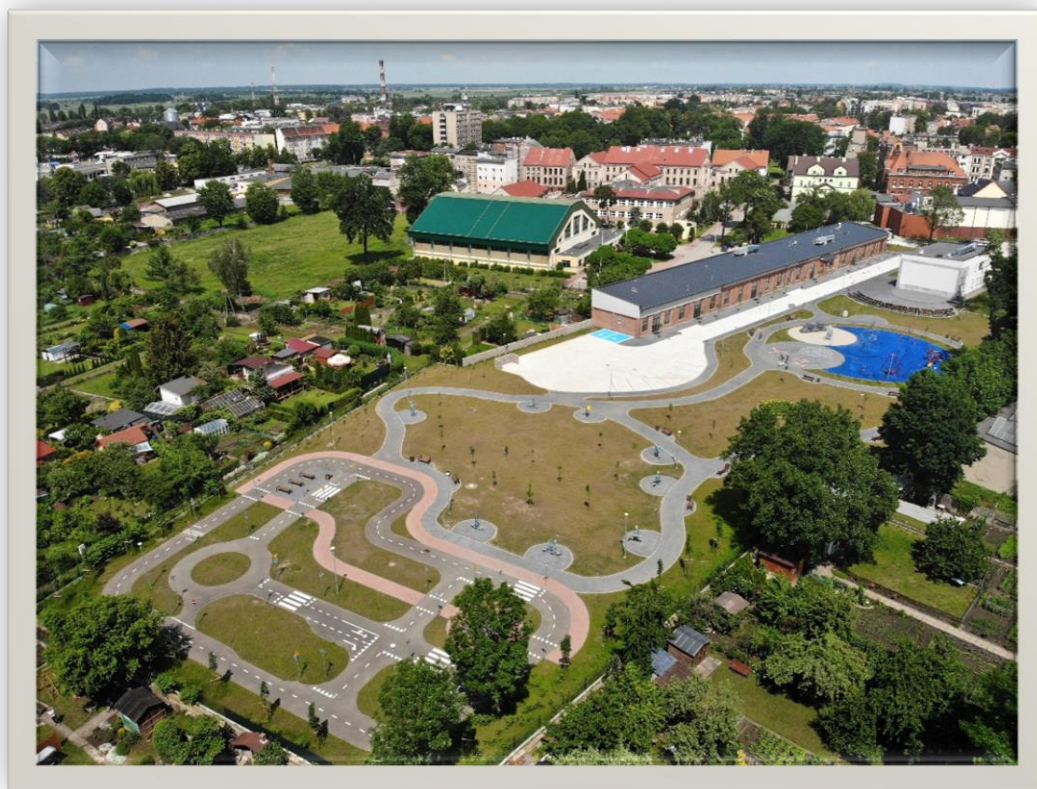

DIAGNOZA DELIMITACYJNA NA POTRZEBY
WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO
I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE KLUCZBORK

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Charakterystyka Gminy Kluczbork	4
3. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	7
3.1 Podział gminy na jednostki urbanistyczne	7
3.2 Dobór kryteriów służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego	11
4. Analiza wskaźników obrazujących stan kryzysowy	18
Sfera społeczna	18
Sfera gospodarcza.....	29
Sfera środowiskowa	31
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	34
Sfera techniczna.....	38
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	41
6. Spis map	50
7. Spis tabel	51

1. Wprowadzenie

Poniższa diagnoza stanowić będzie opracowanie, w którym zostanie przedstawiona ta część gminy, wykazująca koncentrację negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z kryzysem w innych sferach tj: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wobec tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego wskazywany jest obszar stanowiący nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkiwany przez nie więcej niż 30% populacji, który z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego zostaje wskazany przez gminę do rewitalizacji. Będzie to podstawa do zidentyfikowania problemów i wyzwań, jakie istnieją w danym obszarze, oraz określenia priorytetów i celów, które powinny być uwzględnione w programie. Diagnoza będzie również podstawą do planowania działań rewitalizacyjnych i opracowania strategii programu. Na podstawie zebranych informacji zostaną określone również konkretne działania, projekty i inwestycje, które będą skierowane na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów i osiągnięcie wyznaczonych celów.

Niniejsze opracowanie stanowić będzie podstawę do podjęcia uchwały o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Kluczbork, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28.), potwierdzający spełnienie przesłanek do ustanowienia wyżej wymienionych obszarów. Diagnoza delimitacyjna jest pierwszym krokiem w przygotowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Kluczbork, którego przyjęcie ma zapewnić kontynuację dotychczas realizowanego procesu rewitalizacji (z końcem 2023 upływa okres przejściowy, w ramach którego możliwe było prowadzenie rewitalizacji bez stosowania wymogów ustawy o rewitalizacji), a także umożliwić wykorzystanie ustawowych narzędzi wspomagających rewitalizację, zwiększając tym samym skuteczność tego procesu.

2. Charakterystyka Gminy Kluczbork

Gmina Kluczbork jest gminą miejsko-wiejską, usytuowaną w północnej części województwa Opolskiego. Województwo Opolskie geograficznie położone jest pomiędzy dwoma dużymi, wysoko konkurencyjnymi województwami – Dolnośląskim i Śląskim. Jest ono pojmowane jako region o bardzo intensywnym rolnictwie, a także jako region o długotrwałych tradycjach przemysłowych, szczególnie w dziedzinie przemysłu spożywczego, mineralnego, metalowego, maszynowego oraz chemicznego. Gmina swoim zasięgiem obejmuje miasto Kluczbork oraz 23 sołectwa i łącznie zajmuje obszar 217 km², co stanowi 25,48% powierzchni Powiatu Kluczborskiego oraz 2% powierzchni województwa Opolskiego.

Gmina Kluczbork jest jedną z czterech gmin tworzących Powiat Kluczborski (razem z gminą Byczyna, Wołczyn oraz Lasowice Wielkie). Na dynamikę rozwoju gminy Kluczbork wpływa (pośrednio bądź bezpośrednio) potencjał i sytuacja społeczno-gospodarcza sąsiednich gmin oraz Powiatu Kluczborskiego. Miasto Kluczbork skupia na swoim terenie wiele instytucji gminnych np. Urząd Miejski, Biblioteka Publiczna, Kino (Centrum Aktywności Lokalnej), Centrum Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej, Muzeum, Szkoła Muzyczna, jak i ponadlokalnych, np. Szpital Powiatowy, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, PCPR, Sąd Rejonowy, Prokuratura, ZUS, KRUS, Urząd Skarbowy, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej czy Komenda Powiatowa Policji.

W strukturze funkcjonalno–przestrzennej województwa, gmina Kluczbork zajmuje ważne miejsce jako ośrodek subregionalny - przeznaczony do obsługi gmin północnej Opolszczyzny w zakresie usług specjalistycznych oraz wyższego rzędu. Pod względem potencjału terenowego, ludnościowego oraz gospodarczego gmina Kluczbork należy do grupy powyżej przeciętnej wojewódzkiej.

W układzie przestrzennym obszaru miasta i przyległych wsi można wyróżnić kilka stref o wyraźnie zarysowujących się funkcjach:

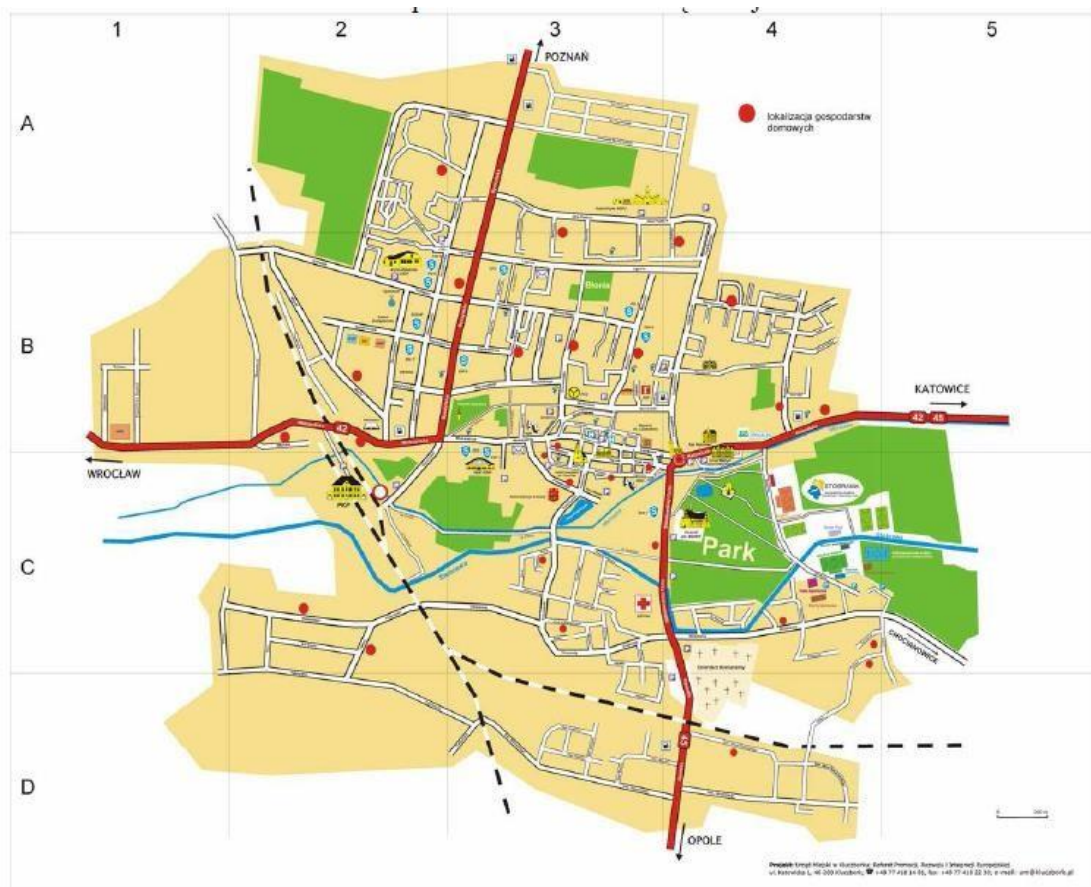
- **Stare Miasto** — obejmujące tereny położone od południa, między linią dawnych murów obronnych zlokalizowanych pomiędzy ulicami Pułaskiego i Krzywą oraz Piastowską i Damrota, a od północy ulicą Moniuszki. Jest to obszar historycznej tożsamości miasta — liczne zabytki architektury i budownictwa wraz z zabytkowym układem urbanistycznym, obszar ten pełni funkcję usługowo-mieszkaniową;

- **Dzielnica Śródmiejska** — tworzy pierścień wokół Starego Miasta z różnorodną zabudową, obszary mieszkaniowe przeplatają się tu z przemysłowo-składowymi oraz z większymi kompleksami ogrodów, dzielnica pełni funkcję mieszkaniową, usługową, komunikacyjną i przemysłową;
- **Dzielnica przemysłowo-składowa** — zlokalizowana jest w południowo-zachodniej i zachodniej części Kluczborka, wzdłuż linii i terenów kolejowych, przy licznych zakładach przemysłowych usytuowane są tereny magazynowo-składowe;
- **Dzielnica rekreacyjno-wypoczynkowa** — położona jest w południowo-wschodniej części miasta, jest to dzielnica zieleni, na którą składają się park miejski, las komunalny, cmentarze, tereny łąkowe oraz obiekty sportowe;
- **Obrzeżne dzielnice mieszkaniowe** — na północy i zachodzie zlokalizowane są głównie osiedla zabudowy wielorodzinnej, a w południowej i wschodniej części osiedla zabudowy jednorodzinnej oraz powstające od kilku lat osiedla zabudowy jednorodzinnej w północnych częściach miasta;
- **Wsie przymiejskie** — wsie mające cały szereg związków produkcyjnych, usługowych, administracyjnych, transportowych i infrastrukturalnych, zabudowa zagrodowa przeplata się z budynkami jednorodzinnymi i wielorodzinnymi oraz z zakładami produkcyjnymi i usługowymi, składami handlowymi i bazami transportowo-sprzętowymi.

Polityka rozwoju gminy Kluczbork obejmuje działania na rzecz ulepszania systemu usług społecznych, edukacyjnych, tworzenia interesującej oferty rekreacyjno-sportowej, turystycznej, kulturalnej, aktywizacji społeczeństwa, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, czy budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Istotne jest zwiększanie możliwości dostępności do usług medycznych oraz podnoszenie świadomości mieszkańców dotyczącej dbania o zdrowie i otoczenie. Kształtowanie sfer: turystycznej, kulturalnej i sportowej, które podnoszą wartość przestrzeni publicznej oraz wpływają na tzw. atrakcyjność otoczenia biznesu, wiązać się będzie z koniecznością szerokiej promocji wydarzeń organizowanych w regionie oraz zwiększeniem dostępności do zmodernizowanej i nowoczesnej infrastruktury. Ważnym aspektem jest także dbanie o kapitał społeczny, budowanie społeczeństwa obywatelskiego, utożsamiającego się z Kluczborkiem i zaangażowanego w życie gminy. Aktywność społeczna pozwala na prowadzenie efektywniejszej polityki rozwoju poprzez włączanie społeczeństwa w procesy decyzyjne. Istotna jest współpraca z trzecim sektorem NGO pozwalająca na budowanie lokalnej

tożsamości, zwiększająca umiejętność współpracy i samoorganizowania się oraz odpowiada na potrzeby mieszkańców

Mapa nr 1 Plan miasta Kluczborka.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

3. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Wyznaczanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest często podejmowane w celu identyfikacji granic obszarów, które wymagają szczególnej uwagi i inwestycji w celu poprawy warunków życia i rozwoju społeczno-gospodarczego. W odniesieniu do takiego obszaru wdraża się proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane i kompleksowe działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie opracowanego i przyjętego programu rewitalizacji.

Metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji, wykorzystana w przedmiotowym opracowaniu zakłada analizę mierzalnych wskaźników odnoszących się zwłaszcza do zagadnień obrazujących sytuację społeczną w gminie tj. rynku pracy, pomocy społecznej, kapitału społecznego i jego aktywności, poziomu edukacji oraz bezpieczeństwa publicznego ale również do sytuacji w sferach: gospodarczej, środowiskowej przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Powyższe dane analizuje się w odniesieniu do konkretnych obszarów porównawczych. Wyznaczenie tych obszarów stanowi niejako pierwszy krok w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

3.1 Podział gminy na jednostki urbanistyczne

Podziału gminy Kluczbork na jednostki porównawcze dokonano w oparciu o analizę uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, na podstawie których wyodrębniono w jej granicach administracyjnych **29 jednostek**. W obrębie miasta Kluczborka znalazło się **6 jednostek**, przy wyznaczaniu których oparto się o typologię zabudowy oraz powiązania funkcjonalno- przestrzenne. Natomiast w części wiejskiej gminy, gdzie podział oparł się o granice administracyjne sołectw, wyodrębniono 23 jednostki. Należy podkreślić, iż już przy wyznaczaniu jednostek urbanistycznych, które będą poddane analizie wzięto pod uwagę Art. 10. pkt. 2 ww. ustawy, który mówi że obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, tak aby

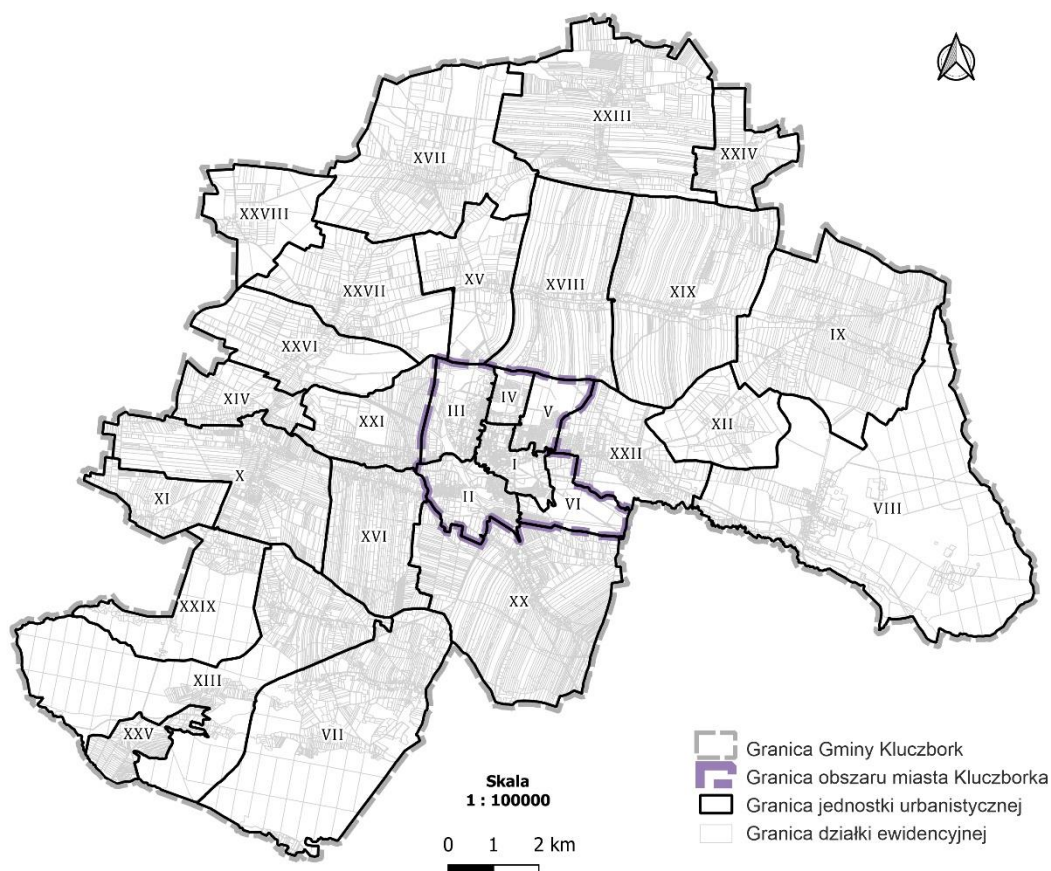
w dalszym procesie delimitacji i wyznaczaniu obszaru rewitalizacji nie było konieczności dzielenia jednostki w sposób spełniający warunki ustawowe dotyczące powierzchni i zaludnienia. Poniżej przedstawione zostały wyodrębnione obszary porównawcze z uwzględnieniem ich powierzchni i liczby mieszkańców.

Tabela nr 1 Zestawienie jednostek porównawczych na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego.

NR obszaru porównawczego	Nazwa obszaru porównawczego	Liczba ludności obszaru porównawczego na dzień 31.12.2021	Udział w liczbie mieszkańców gminy (%)	Powierzchnia obszaru porównawczego (ha)	Udział w powierzchni gminy (%)
I	Kluczbork - centrum	6940	20,81%	177,29	0,82%
II	Kluczbork - południe	2704	8,11%	273,07	1,26%
III	Kluczbork - północ/zachód	6087	18,25%	277,12	1,28%
IV	Kluczbork - północ	3899	11,69%	97,65	0,45%
V	Kluczbork - północ/wschód	1212	3,63%	180,17	0,83%
VI	Kluczbork - południe/wschód	520	1,56%	229,42	1,06%
VII	BAŻANY	659	1,98%	1554,77	7,17%
VIII	BAKÓW	876	2,63%	2409,69	11,11%
IX	BIADACZ	627	1,88%	1364,77	6,29%
X	BOGACICA	1428	4,28%	905,87	4,18%
XI	BOGACKA SZKLARNIA	150	0,45%	291,83	1,35%
XII	BOGDAŃCZOWICE	137	0,41%	469,02	2,16%
XIII	BORKOWICE	804	2,41%	1666,67	7,68%
XIV	CZAPLE STARE	154	0,46%	311,86	1,44%
XV	GOTARTÓW	678	2,03%	557,18	2,57%
XVI	KRASKÓW	566	1,70%	625,18	2,88%
XVII	KRZYWIZNA	367	1,10%	1261,42	5,81%
XVIII	KUJAKOWICE DOLNE	486	1,46%	952,95	4,39%
XIX	KUJAKOWICE GÓRNE	666	2,00%	1278,21	5,89%
XX	KUNIÓW	1025	3,07%	1354,14	6,24%
XXI	LIGOTA DOLNA	633	1,90%	471,16	2,17%
XXII	LIGOTA GÓRNA	834	2,50%	548,11	2,53%
XXIII	ŁOWKOWICE	572	1,72%	1390,69	6,41%
XXIV	MACIEJÓW	138	0,41%	339,74	1,57%
XXV	NOWA BOGACICA	134	0,40%	211,06	0,97%
XXVI	SMARDY DOLNE	362	1,09%	633,58	2,92%
XXVII	SMARDY GÓRNE	393	1,18%	761,27	3,51%
XXVIII	UNIESZÓW	96	0,29%	467,18	2,15%
XXIX	ŻABINIEC	200	0,60%	635,18	2,93%
		33347	100,00%	21696,25	100,00%

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Mapa nr 2 Podział obszaru Gminy Kluczbork na jednostki porównawcze.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Granice wszystkich jednostek urbanistycznych zarówno na obszarze miejskim jak i wiejskim poprowadzono po granicach nieruchomości, zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji - pod kątem ewentualnego zastosowanie specjalnych narzędzi wspierających proces rewitalizacji, które muszą być przypisane ściśle do określonych działek ewidencyjnych. W obrębie miasta podział na obszary porównawcze prowadzono na podstawie zgrupowanych ulic, w oparciu o dostępne w Urzędzie Miejskim w Kluczborku dane mapowe. Taki podział ułatwiał prowadzenie analizy wskaźnikowej, w której dane liczbowe odnoszą się właśnie do poszczególnych ulic, a ponadto taki podział upraszcza działania związane z późniejszym monitorowaniem procesu rewitalizacji danego obszaru. Poniżej przedstawiono 6 wyodrębnionych jednostek porównawczych w obrębie miasta Kluczborka wraz z przypisanymi do nich ulicami.

OBSZAR I Kluczborg – centrum w skład którego wchodzi:

Aleja Czerwonego Krzyża, Aleja Parkowa, Aleja Rotmistrza Pileckiego, Aleja Różowa, Aleja Spacerowa, Aleja Wodna, ul. Armii Krajowej, ul. Bankowa, ul. Chopina, ul. Damrota, ul. Drukarska, ul. Generała Pułaskiego, ul. Grunwaldzka, ul. Jagiellońska, ul. Jana Brzechwy, ul. Katowicka, ul. Kochanowskiego, ul. Kopernika, ul. Korfantego, ul. Kościelna, ul. Krakowska, ul. Krakusa, ul. Krótka, ul. Krzywa, ul. Księdza Ściegiennego, ul. Kwiatowa, ul. Leśna, ul. Ligonie, ul. Marszałka Piłsudskiego, ul. Mickiewicza, ul. Moniuszki, ul. Ogrodowa, ul. Paderewskiego, ul. Piastowska, ul. Piekarska, ul. Plac Gdaczusza, ul. Plac Niepodległości, ul. Plebiscytowa, ul. Podwale, ul. Reymonta, ul. Rynek, ul. Sienkiewicza, ul. Skłodowskiej-Curie, ul. Słoneczna, ul. Słowackiego, ul. Sportowa, ul. Strzelecka, ul. Sybiraków, ul. Szewska, ul. Szpitalna, ul. Waryńskiego, ul. Wąska, ul. Wolności, ul. Zamkowa.

OBSZAR II Kluczborg – południe w skład którego wchodzi:

Aleja Kolejowa, Aleja Pokoju, ul. Bolesława Chrobrego, ul. Bożka, ul. Drzymały, ul. Dworcowa, ul. Fabryczna, ul. Ficka, ul. Generała Andersa, ul. Generała Bema, ul. Generała Dąbrowskiego, ul. Generała Hallera, ul. Generała Maczka, ul. Generała Sikorskiego, ul. Jana III Sobieskiego, ul. Kani, ul. Kilińskiego, ul. Kościuszki, ul. Księcia Poniatowskiego, ul. Księdza Dzierżona, ul. Lompy, ul. Mieszka I, ul. Młyńska, ul. Nowodworska, ul. Opolska, ul. Plater, ul. Staszica, ul. Stefana Batorego, ul. Witosa, ul. Władysława Jagiełły, ul. Władysława Łokietka, ul. Zygmunta Starego.

OBSZAR III Kluczborg - północ/zachód w skład którego wchodzi:

ul. Byczyńska, ul. Graniczna, ul. Jaronia, ul. Kardynała Sapiehy, ul. Kardynała Wyszyńskiego, ul. Kołtąta, ul. Konopnickiej, ul. Księdza Tischnera, ul. Ligonie, ul. Miarki, ul. Młyńska, ul. Norwida, ul. Ossowskiego, ul. Polna, ul. Powstańców Śląskich, ul. Robotnicza, ul. Różana, ul. Sienkiewicza, ul. Towarowa, ul. Waryńskiego, ul. Wołczyńska, ul. Żeromskiego.

OBSZAR IV Kluczborg - północ w skład którego wchodzi:

ul. Broniewskiego, ul. Gałczyńskiego, ul. Jana Pawła II, ul. Kardynała Sapiehy, ul. Kardynała Wyszyńskiego, ul. Księdza Curzydły, ul. Księdza Drendy, ul. Księdza Popiełuszki, ul. Księdza Skargi, ul. Księdza Skorupki, ul. Księdza Tischnera, ul. Morcinka, ul. Prusa, ul. Tuwima.

OBSZAR V Kluczbork - północ/wschód w skład którego wchodzi:

ul. Beksińskiego, ul. Boznańskiej, ul. Chełmońskiego, ul. Cybisa, ul. Fałata, ul. Gazowa, ul. Gersona, ul. Gierymskiego, ul. Gniazdowskiego, ul. Grottgera, ul. Jagiellońska, ul. Kantora, ul. Klasztorna, ul. Kossaka, ul. Krakusa, ul. Kujakowicka, ul. Makowskiego, ul. Malczewskiego, ul. Matejki, ul. Michałowskiego, ul. Podkowińskiego, ul. Rodakowskiego, ul. Stryjeńskiej, ul. Styki, ul. Witkacego, ul. Wyczółkowskiego, ul. Wyspiańskiego.

OBSZAR VI Kluczbork - południe/wschód w skład którego wchodzi:

ul. Bora Komorowskiego, ul. Generała Okulickiego, ul. Grota Roweckiego.

Dokonując podziału obszaru miasta na jednostki porównawcze w oparciu dane liniowe cztery z ulic ze względu na ich długość przypisano jednocześnie do dwóch obszarów porównawczych. Są to ulice Waryńskiego, Sienkiewicza i Ligonia, które znajdują się zarówno w obszarze nr I jak w obszarze nr III oraz ul. Jagiellońska, która znajduje się w obszarze nr I oraz obszarze nr V. Dokonując analizy danych pozyskanych dla tych ulic zastosowano proporcjonalny podział zjawiska w nawiązaniu do liczby ludności zamieszkującej przy danym odcinku i przypisano je do poszczególnych jednostek porównawczych.

3.2 Dobór kryteriów służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji „w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. Dlatego też kolejnym etapem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest przeprowadzenie analizy porównawczej w obrębie wyłonionych na terenie gminy Kluczbork 29 obszarów porównawczych. Analiza ta w głównej mierze opiera się na szczegółowych i mierzalnych zmiennych dotyczących **sytuacji społecznej** (zakres rynku pracy, pomocy społecznej, kapitału społecznego i jego aktywności, poziomu edukacji oraz bezpieczeństwa publicznego), a także sytuacji **gospodarczej** (zakres intensywności i poziomu

przedsiębiorczości), **środowiskowej** (zakres związany z przekroczeniami standardów jakości środowiska), **przestrzennej** (zakres dostępności infrastruktury technicznej, terenów publicznych) i **technicznej** (poziomu degradacji infrastruktury technicznej) na danym obszarze. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji o stanie kryzysowym obszaru decyduje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych współwystępująca z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z wyżej wymienionych sfer czyli gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Taki dobór czynników pozwolił na obiektywny dobór i selekcję jednostek, na których występuje największy poziom natężenia czynników degradujących. Diagnoza prowadzona dla gminy Kluczbork opiera się o dane ilościowe za 2021 r. których źródłem jest:

- Urząd Miejski w Kluczborku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku,
- Miejski Zarząd Obiektów Komunalnych w Kluczborku,
- Komenda Powiatowa Policji w Kluczborku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kluczborku,
- Starostwo Powiatowe w Kluczborku,
- Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej,
- Bank Danych Lokalnych GUS.

Ponadto na potrzeby diagnozy i w celu trafnego doboru wskaźników o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, na podstawie których zidentyfikowano obszary kryzysowe przeanalizowano szereg obowiązujących dokumentów gminnych przyjętych uchwałą Rady Miejskiej w Kluczborku m.in.

- Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kluczbork do 2030 roku (Uchwała Nr XLVI/696/22 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 29 czerwca 2022 r.),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Kluczbork (Uchwała Nr LVII/821/23 Rady Miejskiej W Kluczborku z dnia 29 marca 2023 r.),
- Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Kluczbork na lata 2018 - 2021 (Uchwała Nr XLVI/452/18 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 28 lutego 2018 r.),
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kluczbork na lata 2022- 2027 (Uchwała Nr LIII/753/22 Rady Miejskiej W Kluczborku z dnia 30 Listopada 2022 r.),

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kluczbork na 2022 r. (Uchwała Nr XXXIX/585/21 Rady Miejskiej W Kluczborku z dnia 22 grudnia 2021 r.),
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork na lata 2022 – 2024 (UCHWAŁA NR XXXIX/586/21 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 22 grudnia 2021 r.),
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kluczbork na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 (Uchwała Nr XXXIX/591/21 Rady Miejskiej W Kluczborku z dnia 22 grudnia 2021 r.),
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2018-2021 będących w posiadaniu Spółki Wodociągi i Kanalizacja „HYDROKOM Sp. z o.o.” w Kluczborku (Uchwała Nr XLVI/453/18 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 28 lutego 2018 r.).

Do procesu identyfikacji obszaru zdegradowanego w obrębie gminy Kluczbork wybrano kluczowe dla niej zjawiska problemowe odpowiadające wymaganiom art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, reprezentujące specyfikę gminy. Podstawę wyboru wskaźników stanowiły historyczne uwarunkowania lokalnej polityki rozwoju, odwzorowane w dokumentach strategicznych gminy.

W analizie porównawczej mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego, a w konsekwencji obszaru rewitalizacji wykorzystano łącznie 20 wskaźników, z czego 10 dotyczyło sfery społecznej, 2 sfery gospodarczej, 2 sfery środowiskowej, 4 sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz 2 sfery technicznej. Wybrane do analizy wskaźniki opisane zostały w tabeli poniżej.

Tabela nr 2 Wskaźniki wykorzystane w procesie delimitacji.

Kategoria sfery	Wskaźnik wykorzystany w analizie	Opis wskaźnika	Źródło danych
SFERA SPOŁECZNA	Liczba osób bezrobotnych na 1000 osób.	Wskaźnik stanowi ważny miernik ekonomiczny, skupiający się na ocenie sytuacji społeczności badanego obszaru na lokalnym rynku pracy. Jego natężenia ma wpływ na szerokorozumiane aspekty społeczne i gospodarcze, takie jak poziom dochodu, wzrost nierówności społecznych, spadek popytu konsumpcyjnego i inne negatywne skutki dla jednostki. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie osób bezrobotnych na 1000 osób badanej jednostce.	Powiatowy Urząd Pracy w Kluczborku

		Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób.	Wskaźnik odzwierciedla liczbę osób, które otrzymują wsparcie finansowe z ośrodka pomocy społecznej w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Jego natężenia obrazuje przede wszystkim poziom ubóstwa społeczeństwa. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie osób będących klientami OPS na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku
	Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 osób.	Wskaźnik obrazuje poziom ubóstwa mieszkaniowego w społeczeństwie oraz niski poziom dochodów. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie wypłaconych dodatków mieszkaniowych na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku
	Liczba przestępstw ogółem na 1000 osób.	Wskaźnik odzwierciedla liczbę popełnionych przestępstw w odniesieniu do określonego obszaru i obrazuje poziom zaufania oraz bezpieczeństwa publicznego. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie przestępstw ogółem (bez podziału na rodzaj zdarzenia) odnotowanych w danej jednostce na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Komenda Powiatowa Policji Kluczborku
	Liczba przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na 1000 osób.	Wskaźnik obrazuje liczbę osób mających problem z narkotykami i substancjami uzależniającymi, ponadto może wskazywać na potrzebę zwiększenia działań profilaktycznych i leczenia w zakresie uzależnienia od narkotyków. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Komenda Powiatowa Policji Kluczborku
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób.	Wskaźnik obrazujący sytuację osób ze specjalnymi potrzebami na danym obszarze. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie wypłaconych świadczeń dla osób z niepełnosprawnością na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku

	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60. roku życia, mężczyźni powyżej 65. roku życia) na 1000 osób.	Wskaźnik używany do analizowania struktury wiekowej społeczeństwa, mającej znaczący wpływ na rynek pracy. Obrazuje również poziom starzenia się społeczeństwa. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie osób w wieku emerytalnym na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Ewidencja ludności Urząd Miejski w Kluczborku
	Liczba niebieskich kart na 1000 osób.	Wskaźnik opisujący poziom kapitału społecznego na danym obszarze oraz obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie pomocy społecznej oraz organów ścigania. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie założonych niebieskich kart na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Komenda Powiatowa Policji Kluczborku
	Liczba NGO na 1000 osób.	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców i uczestnictwa w życiu publicznym oraz kulturalnym poszczególnych jednostek. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej korzystny tzw. stymulanta.	Starostwo Powiatowe w Kluczborku
	Liczba osób korzystających z biblioteki publicznej na 1000 osób.	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców oraz uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym poszczególnych jednostek. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie osób korzystających z biblioteki publicznej na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej korzystny tzw. stymulanta.	Biblioteka Publiczna w Kluczborku
SFERA GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2021r. na 1000 osób.	Wskaźnik obrazujący stopień przedsiębiorczości lokalnej społeczności oraz poziom aktywności gospodarczej. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie zarejestrowanych w bazie CEIDG działalności gospodarczych na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej korzystny tzw. stymulanta.	Urząd Miejski w Kluczborku, baza CEIDG
	Liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na w okresie 2020-2021 na 1000 osób.	Wskaźnik obrazujący kondycję lokalnych przedsiębiorstw. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie wyrejestrowanych działalności gospodarczych w okresie 2020-2021 na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta	Urząd Miejski w Kluczborku, baza CEIDG
SFERA ŚRODOWISKOWA	Liczba wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000 osób.	Wskaźnik obrazuje przekroczenia standardów jakości środowiska w danej jednostce poprzez zwiększony poziom zanieczyszczenia powietrza spowodowany dużą liczbą wysokoemisyjnych źródeł ciepła. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000	Urząd Miejski w Kluczborku – baza CEEB

		osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	
	Powierzchnia w m ² wyrobów zawierających azbest na mieszkańca w danej jednostce [m2/mieszkańca].	Wskaźnik obrazuje obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kluczbork. Wartość wskaźnika wyrażona w m ² ilość azbestu w przeliczeniu na mieszkańca w danej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Urząd Miejski w Kluczborku
SFERA PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNA	Sumaryczna długość sieci w km na 1ha w danej jednostce.	Wskaźnik obrazuje poziom wyposażenie w infrastrukturę techniczną w ramach danego obszaru. Wartość wskaźnika wyrażona w km sieci w przeliczeniu na 1ha powierzchni danej jednostki. Do analizy wzięto pod uwagę m.in. sieci ciepłownicze, elektryczne, gazowe, kanalizacyjne, wodociągowe, deszczowe, telekomunikacyjne. Charakter zmiennej korzystny tzw. stymulanta.	Starostwo Powiatowe w Kluczborku - geodezyjna ewidencja sieci uzbrojenia terenu
	Liczba obiektów, w których realizowane są zadania własne gminy z zakresu kultury i aktywności społecznej na 1000 osób.	Wskaźnik obrazuje poziom dostępu do usług społecznych oferowanych przez gminę. Wartość wskaźnika wyrażona w liczbie obiektów, w których realizowane są zadania obiektów z zakresu kultury i aktywności społecznej na 1000 osób w badanej jednostce danej jednostki. Charakter zmiennej korzystny tzw. stymulanta.	Urząd Miejski w Kluczborku
	Liczba budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 1000 osób.	Wskaźnik obrazuje poziom niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, ponadto poziom wskaźnika może być wyznacznikiem dla działań mających na celu ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Urząd Miejski w Kluczborku Gminna Ewidencji Zabytków
	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w 1km2 na 1ha danej jednostki.	Wskaźnik obrazuje dostępność i jakość zielonej przestrzeni publicznej. Do analizy wzięto pod uwagę takie przestrzenie jak m.in.: parki, ogródki, cmentarze, tereny rekreacji, trawniki, zagajniki. Wartość wskaźnika wyrażona w km ² powierzchni terenu zielonego na 1ha powierzchni danej jednostki. Charakter zmiennej korzystny tzw. stymulanta.	Starostwo Powiatowe w Kluczborku - geodezyjna ewidencja sieci uzbrojenia terenu
SFERA TECHNICZNA	Ilość budynków komunalnych wybudowanych przed 1945r. na 1000 osób	Wskaźnik odzwierciedla degradację stanu technicznego obiektów budowlanych stanowiących tkankę mieszkaniową będącą własnością gminy. Wartość wskaźnika wyrażona w ilości budynków komunalnych wybudowanych przed 1945r. na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Miejski Zarząd Obiektów Komunalnych w Kluczbork

	Liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 1000 osób.	Wskaźnik odzwierciedla poziom rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wartość wskaźnika wyrażona w ilości mieszkań bez łazienki na 1000 osób w badanej jednostce. Charakter zmiennej niekorzystny tzw. destymulanta.	Miejski Zarząd Obiektów Komunalnych w Kluczbork
--	--	--	---

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

W pierwszej fazie realizacji badania zastosowano metodę analizy danych zastanych, która opierała się na zgromadzeniu i wstępnej analizie danych statystycznych. Zebrany materiał przeanalizowany został pod kątem jakości, rzetelności oraz przydatności w dalszych analizach. Dopiero po wyselekcjonowaniu rzetelnych informacji przeprowadzona została właściwa analiza obejmująca w głównej mierze dokumenty i źródła danych zidentyfikowanych i uznanych za istotne dla procesu badawczego. W opracowaniu zastosowano dwa podejścia bazujące na analizie danych zastanych: statystyczne i przestrzenne. W ujęciu statystycznym dane zostały zgromadzone, a następnie poddane analizie i przetworzone na cele niniejszego opracowania. Z kolei w ujęciu przestrzennym posłużono się danymi, które zostały odniesione do przyjętych jednostek porównawczych. Dokonano podziału wybranych zmiennych ze względu na rolę, jaką odgrywają w kształtowaniu się analizowanego zjawiska, czyli określono czy rozwój ten stymulują czy też hamują. W tym kontekście wyróżniono:

- **stymulanty** - zmienna, której wzrost wartości jest korzystny z punktu widzenia badanego zjawiska.
- **destymulanty** - zmienna, której spadek wartości jest korzystny z punktu widzenia badanego zjawiska.

Ponadto w prowadzonej analizie założono, że o degradacji w zakresie badanego wskaźnika decyduje występowanie wartości gorszych od średniej dla gminy - w zależności od charakteru zjawiska - powyżej lub poniżej średniej.

4. Analiza wskaźników obrazujących stan kryzysowy

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji o stanie kryzysowym obszaru decyduje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych współwystępująca z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W opracowaniu założono, że o degradacji w zakresie badanego wskaźnika decyduje występowanie wartości gorszych od średniej dla gminy - w zależności od charakteru zjawiska - powyżej lub poniżej średniej.

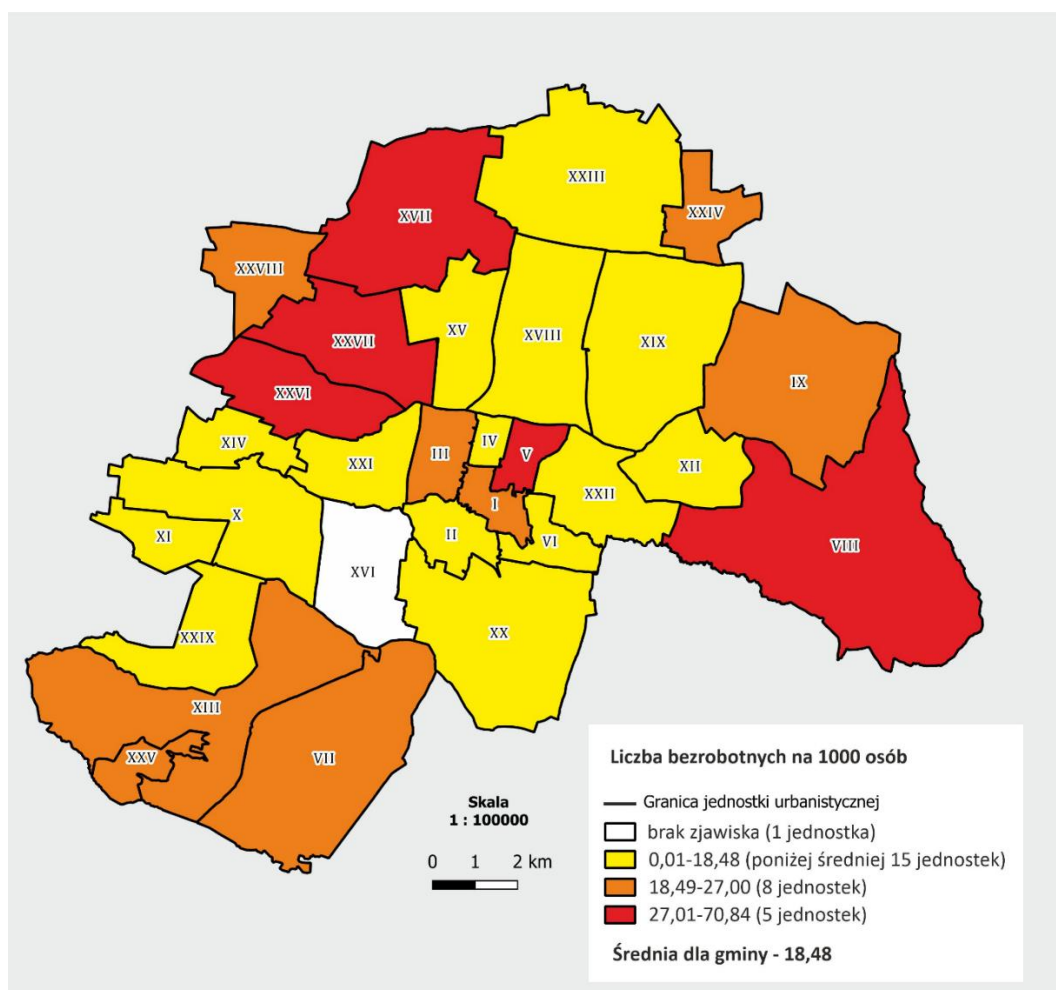
Do procesu delimitacji obszaru zdegradowanego wybrano kluczowe dla gminy Kluczbork zjawiska problemowe odpowiadające wymaganiom art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, reprezentujące specyfikę gminy. Podstawę wyboru wskaźników stanowiły historyczne uwarunkowania lokalnej polityki rozwoju, odwzorowane w dokumentach strategicznych gminy oraz zidentyfikowane w diagnozie ogólnej miasta.

W analizie porównawczej badanych zjawisk wykorzystano łącznie 20 wskaźników, z czego 10 w sferze społecznej, 2 w sferze gospodarczej, 2 w sferze środowiskowej, 3 w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz 3 w sferze technicznej.

Sfera społeczna

Sfera społeczna odgrywa istotną rolę w procesie diagnozowania problemów społecznych i opracowywania skutecznych strategii rozwoju. Diagnoza społeczna polegała przede wszystkim na badaniu i analizie różnych aspektów życia społecznego w celu zidentyfikowania problemów, potrzeb i możliwości danej społeczności. Do badania sfery społecznej użyto 10 wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowano zagadnienia wpisujące się w problematykę: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, a także wykluczenie społeczne, niedostępność usług społecznych, niski poziom edukacji czy przemoc. Sfera społeczna odgrywa kluczową rolę w procesie rewitalizacji, ponieważ koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców i zwiększeniu społecznego kapitału.

Mapa nr 3 Liczba osób bezrobotnych.

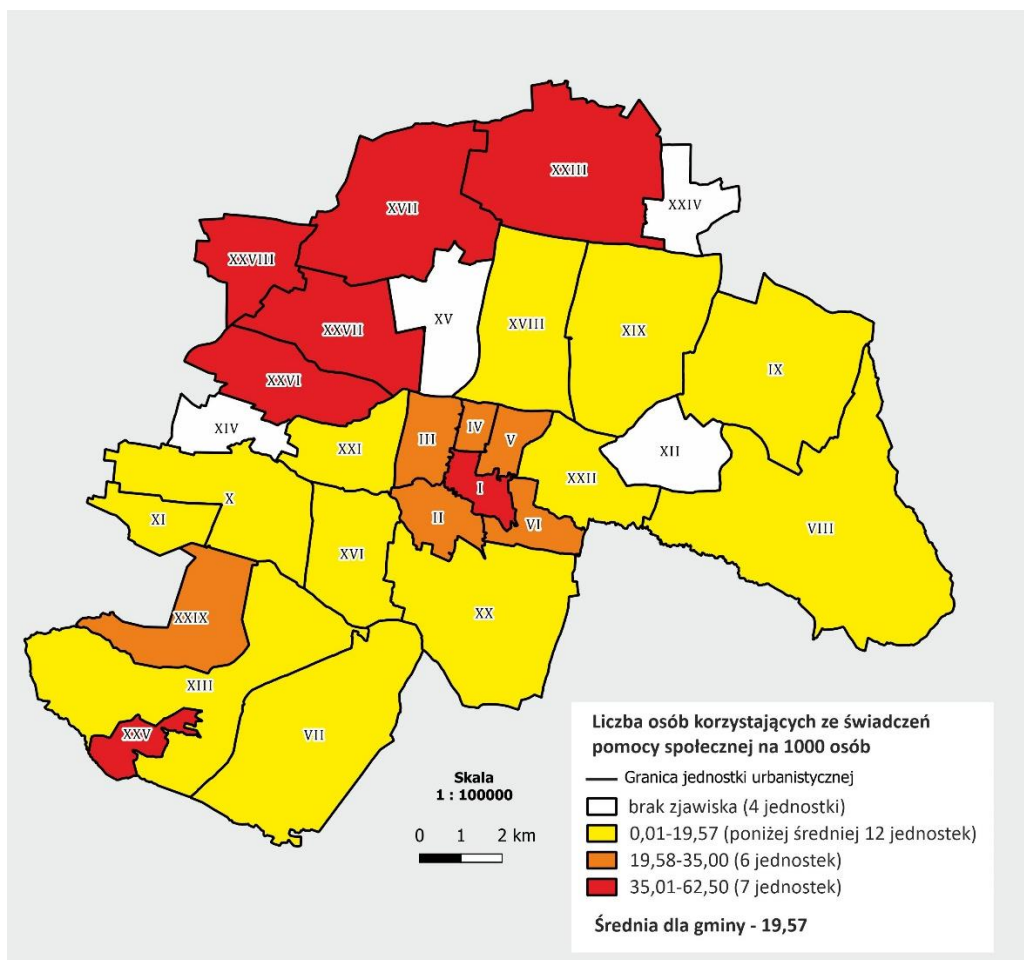

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Pierwszym badanym zjawiskiem w sferze społecznej jest liczba osób bezrobotnych na 1000 osób.

Średnia dla gminy, stanowiąca wartość referencyjną wynosiła 18,48. Poniżej tego poziomu znalazła się 1 jednostka, dla której nie stwierdza się występowania sytuacji kryzysowej. W przypadku 15 jednostek wartość referencyjna również nie została przekroczona. Sytuację kryzysową o średnim natężeniu wykazuje 8 jednostek. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr V, VIII, XVII, XXVI, XXVII, dla których wskaźnik kształtował się w granicach wartości od 35,91 do 70,84.

Mapa nr 4 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób.

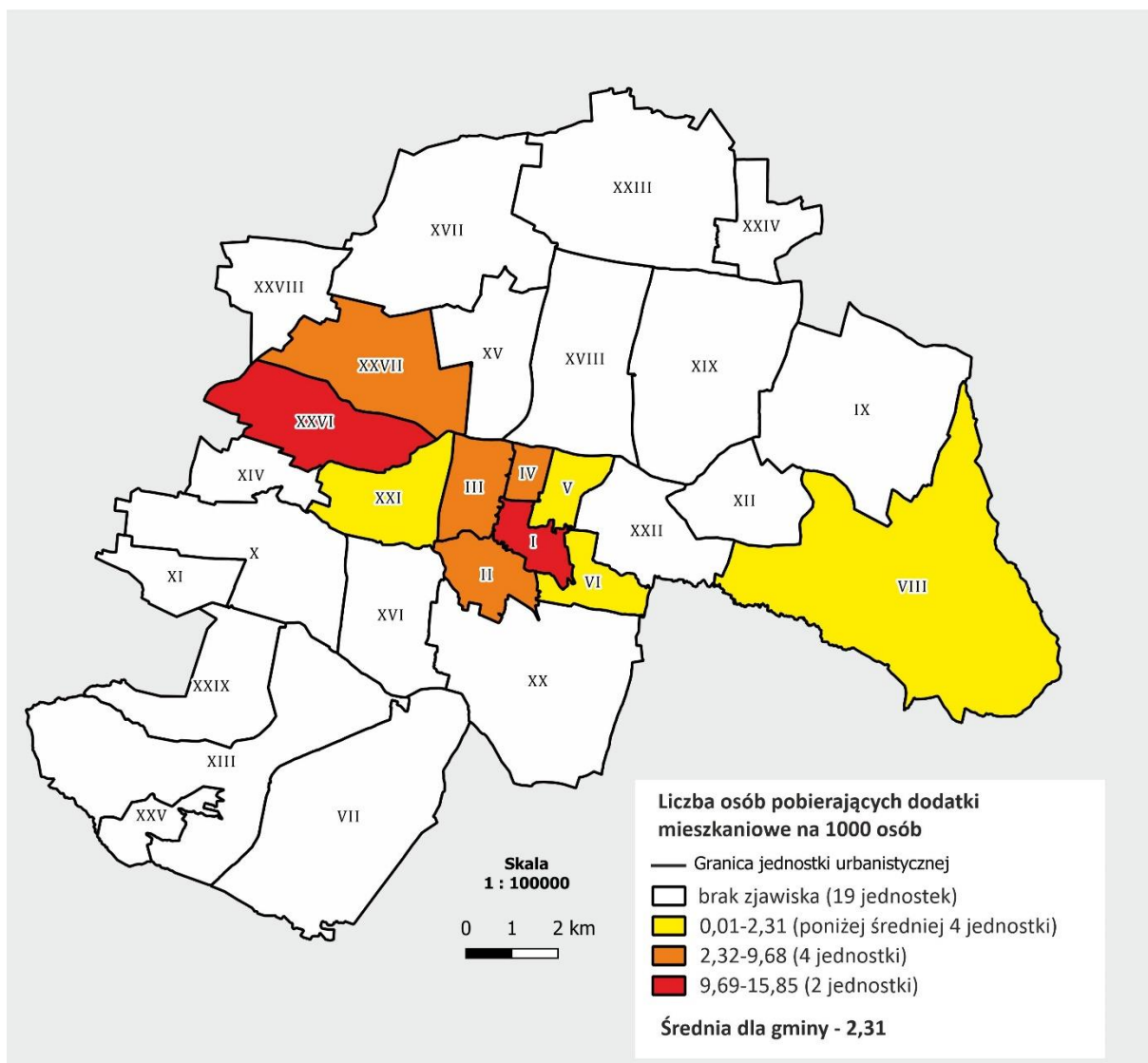

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Kolejnym badanym zjawiskiem w sferze społecznej jest liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Średnia dla gminy, stanowiąca wartość referencyjną wynosiła 19,57. Poniżej tego poziomu znalazło się 4 jednostki, dla których nie stwierdza się występowania sytuacji kryzysowej. W przypadku 12 jednostek wartość referencyjna została przekroczona w niskim stopniu, nie przekraczając wartości granicznej 19,57. Sytuację kryzysową o średnim zakresie wykazywały jednostki nr II, III, IV, V, VI i XXIX. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr I, XXIII, XVII, XXVI, XXVIII, XXV, dla których wskaźnik kształtował się w granicach wartości od 40,21 do 62,50.

Mapa nr 5 Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 osób.

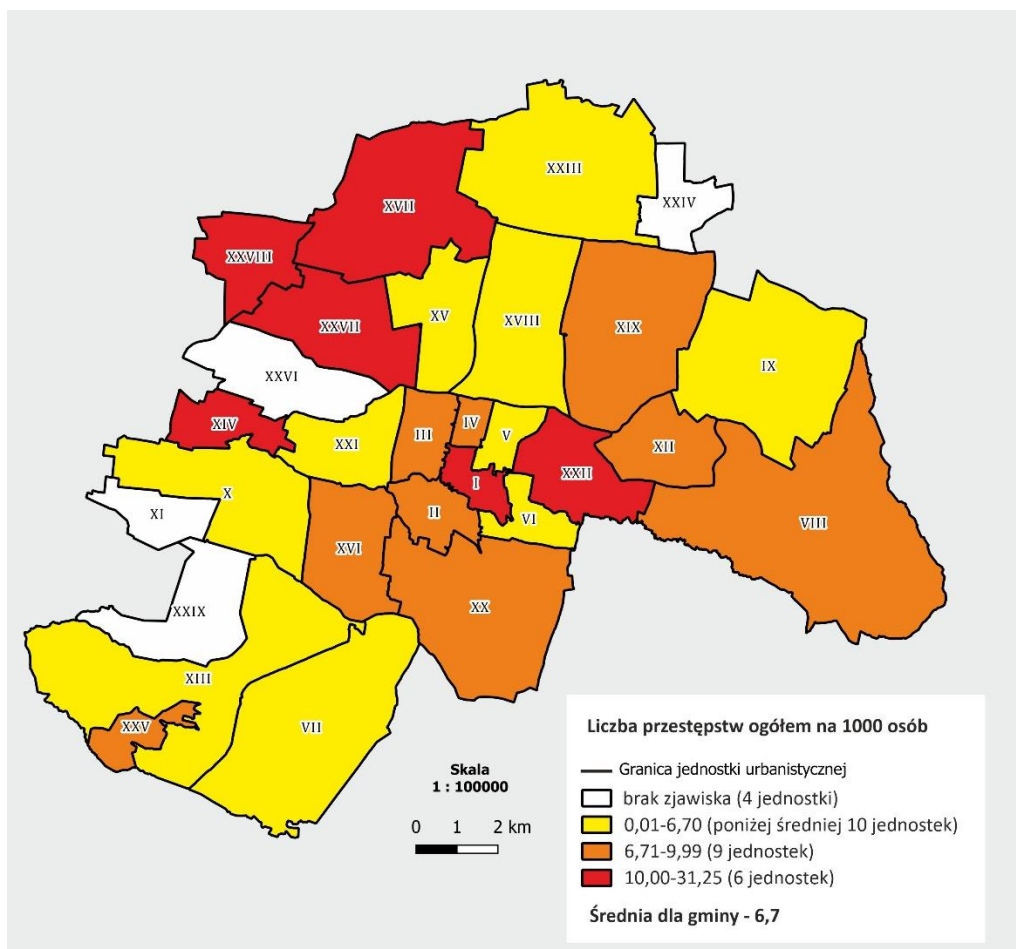

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Trzecim badanym zagadnieniem w zakresie ubóstwa jest wskaźnik liczby osób pobierających dodatki mieszkaniowe.

Wartością referencyjną dla gminy było 2,31 – poniżej tego progu znalazło się 4 jednostki natomiast w 19 jednostkach nie stwierdzono występowania badanego zjawiska, są to obszary niewykazujące stanu kryzysowego. Dla jednostek nr II, III, IV i XXVII przekroczona norma mieściła się w niskim zakresie nie przekraczając poziomu 9,68. Wysoki zakres wskaźnika – powyżej 9,69 wykazywały jednostki nr I i XXVI. Z czego zauważalnie najgorszą sytuacją cechowała się jednostka nr I, gdzie wskaźnik osiągnął poziom 15,85.

Mapa nr 6 Liczba przestępstw ogółem na 1000 osób.

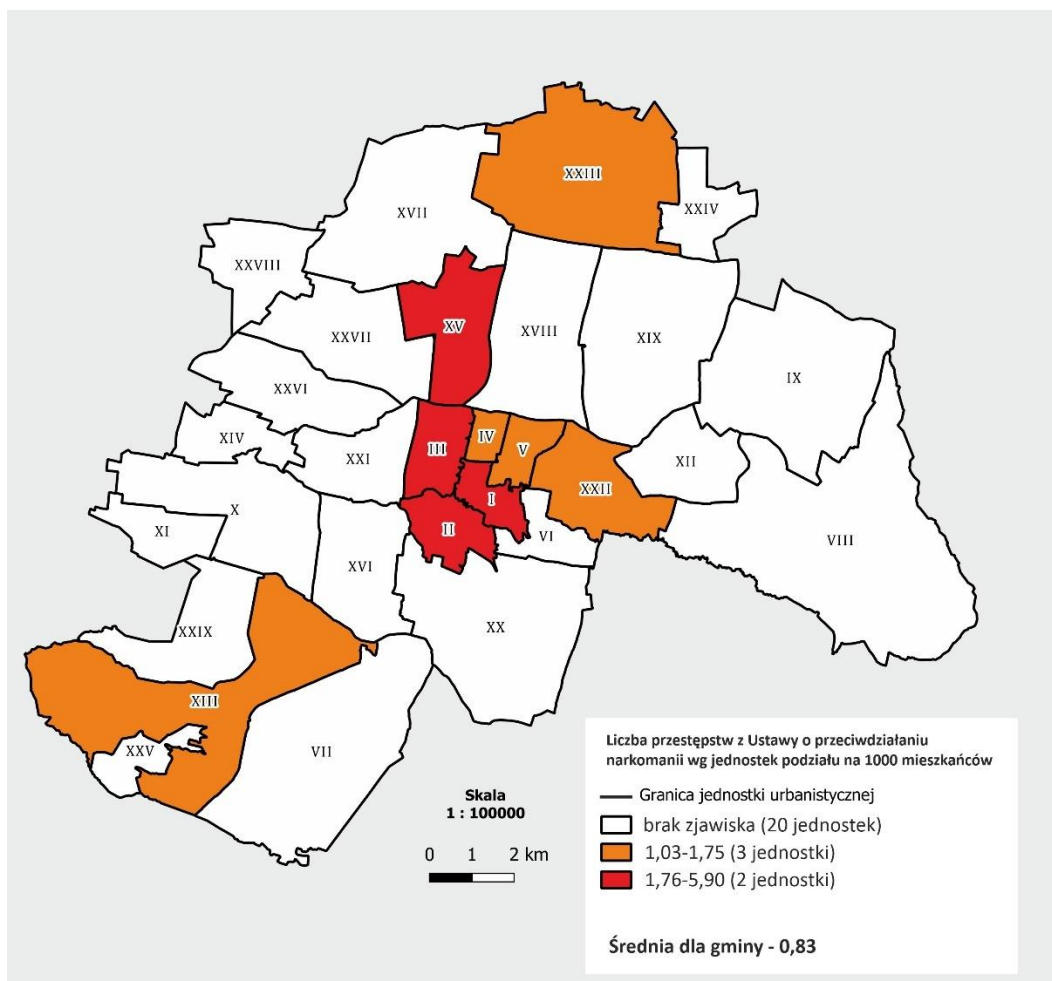

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Czwartym wskaźnikiem obrazującym sytuację społeczną mieszkańców gminy Kluczbork jest liczba osób przestępstw ogółem na 1000 osób.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 6,70 – poniżej tego poziomu plasowało się 10 jednostek a w przypadku 4 jednostek nie stwierdzono występowania zjawiska, jednostki te nie cechują się stanem kryzysowym. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr I, XIV, XVII, XXII, XXVII, XXVIII dla których wskaźnik przekraczał pułap 10,00. Z czego zdecydowanie najwyższy poziom wskaźnika osiągała jednostka nr XXVIII – 31,25 a zatem ponad 4 razy więcej, niż w innych badanych obszarach.

Mapa nr 7 Liczba przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na 1000 osób.

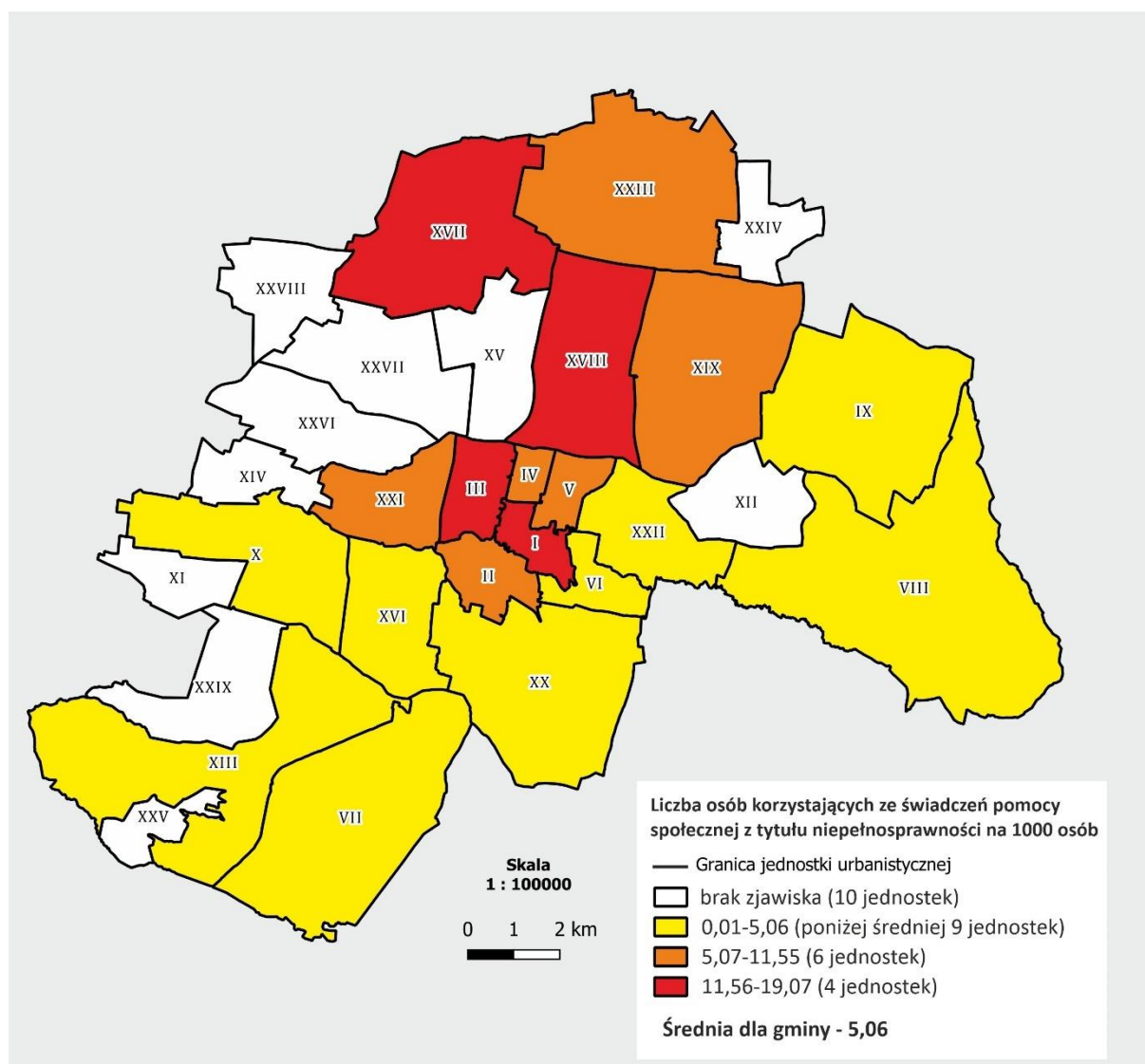

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Liczba przestępstw z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii to kolejny wskaźnik wskazujący problemy w sferze społecznej występujący na terenie gminy Kluczbork obrazując poziom zaufania i bezpieczeństwa publicznego.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 0,83. W 20 jednostkach zjawiska nie odnotowano. Natomiast tam gdzie zjawisko wystąpiło żaden z obszarów nie był poniżej średniej referencyjnej 0,83. Średnim kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr I, II, III, XV dla których wskaźnik przekraczał pułap 1,03. Z czego zdecydowanie najwyższy poziom wskaźnika osiągała jednostka nr XV – 5,90.

Mapa nr 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób.

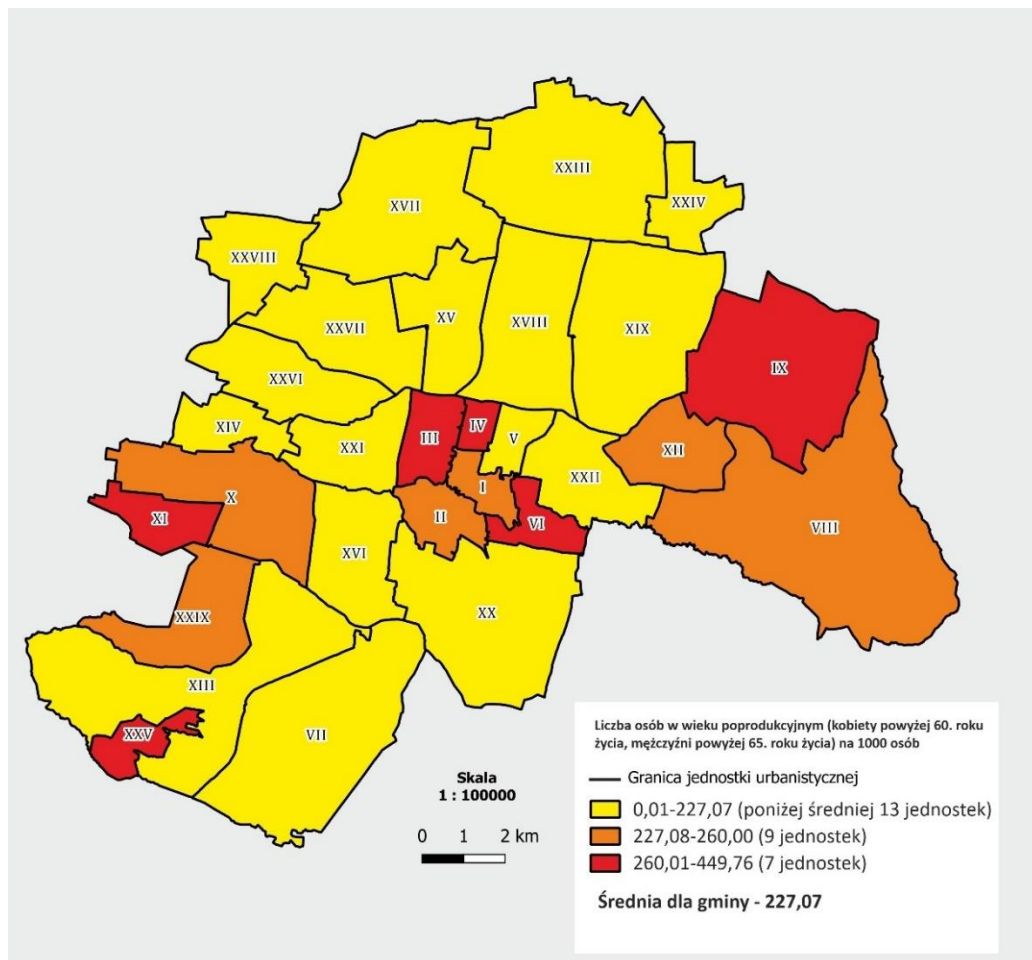

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Szóstym społecznym wskaźnikiem jest parametr dotyczący liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób w badanej jednostce.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 5,06 – poniżej tego poziomu plasowało się 9 jednostek oraz w przypadku 10 jednostek nie stwierdzono występowania zjawiska, jednostki te nie cechują się stanem kryzysowym. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr I, III, XVII, XVIII dla których wskaźnik przekraczał pułap 11,56. Z czego zdecydowanie najwyższy poziom wskaźnika osiągała jednostka nr XVII – 19,07 , a zatem ponad 2 razy więcej, niż w innych jednostkach.

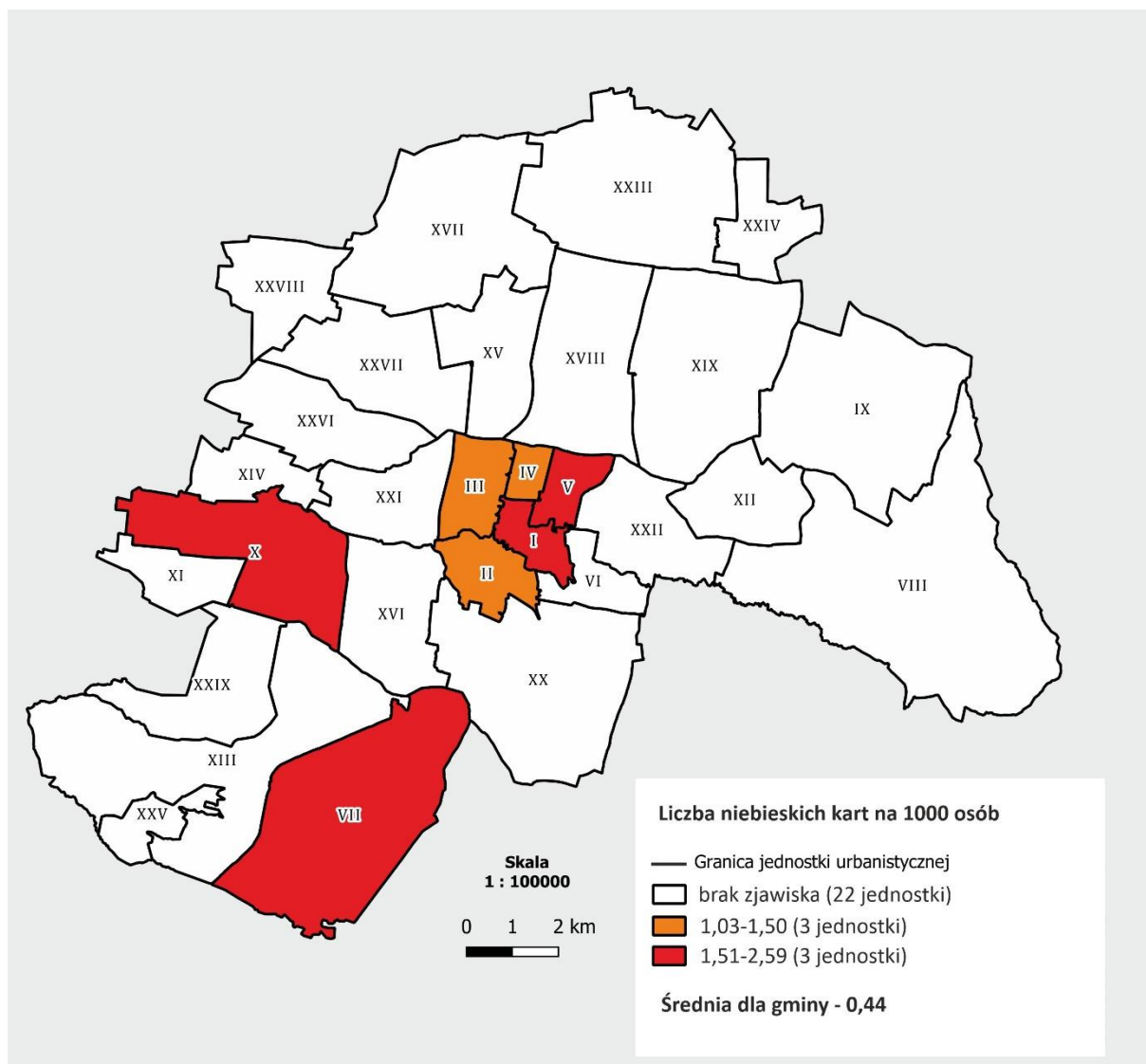
Mapa nr 9 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia, mężczyźni powyżej 65 roku życia) na 1000 osób.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Przebieg zjawisk demograficznych obrazuje wskaźnik dotyczący liczby osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia, mężczyźni powyżej 65 roku życia). Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 227,07 – poniżej tego poziomu plasowało się 13 jednostek. Największym kryzysem cechowały się natomiast jednostki nr III, IV, VI, IX, XI, XXV. Z czego zdecydowanie najwyższy poziom wskaźnika osiągała jednostka nr IX sołectwo Biadacz – 373,43.

Mapa nr 10 Liczba niebieskich kart na 1000 osób.

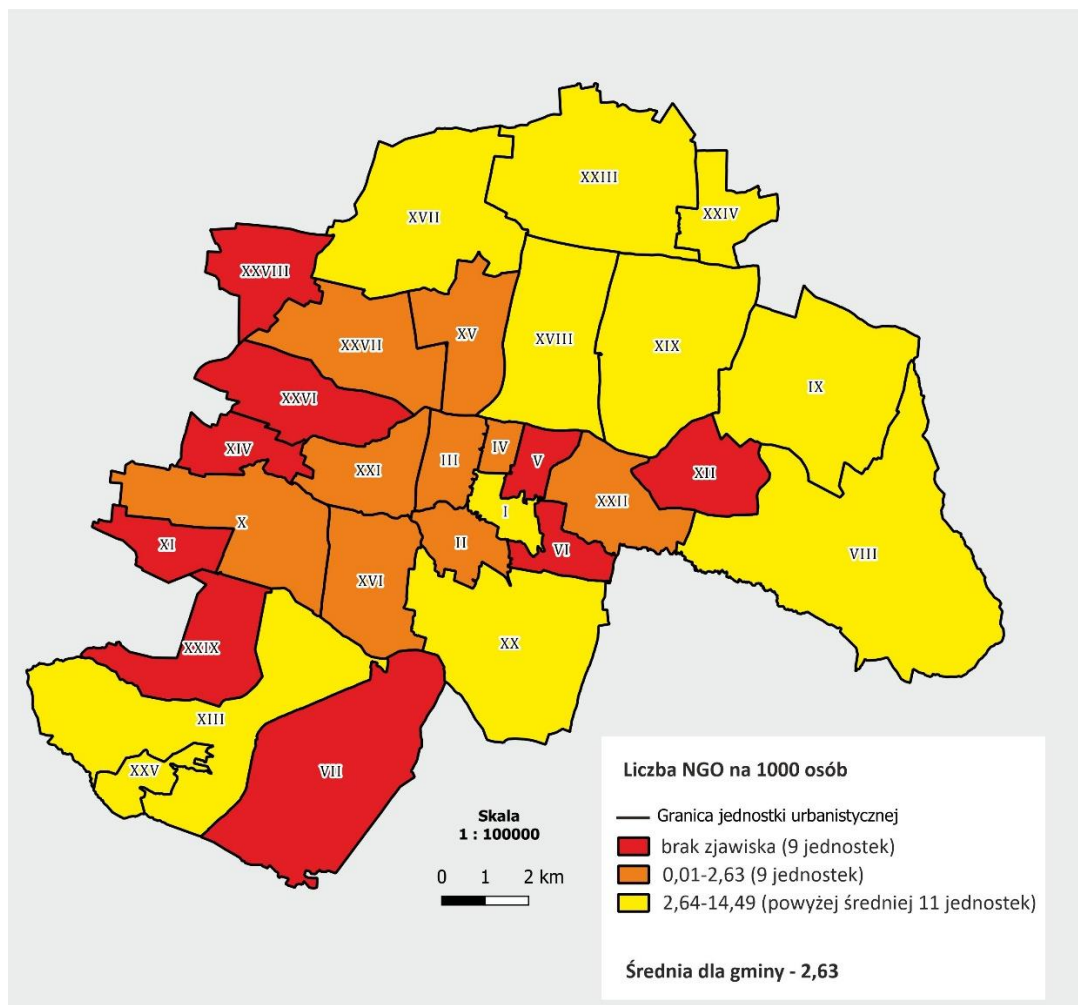

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Wskaźnikiem obrazującym niski poziom kapitału społecznego jest liczba zarejestrowanych formularzy niebieska karta.

Wartość referencyjną było 0,44 – poniżej tego progu znalazło się 22 jednostki, w których nie występowało badane zjawisko, zatem były to obszary nie znajdujące się w stanie kryzysu. Natomiast wysokie wartości cechowały jednostki nr I, V, VII, X, w których największa ilość interwencji została odnotowana w obszarze nr I – poziom wskaźnika 2,59.

Mapa nr 11 Liczba NGO na 1000 osób.

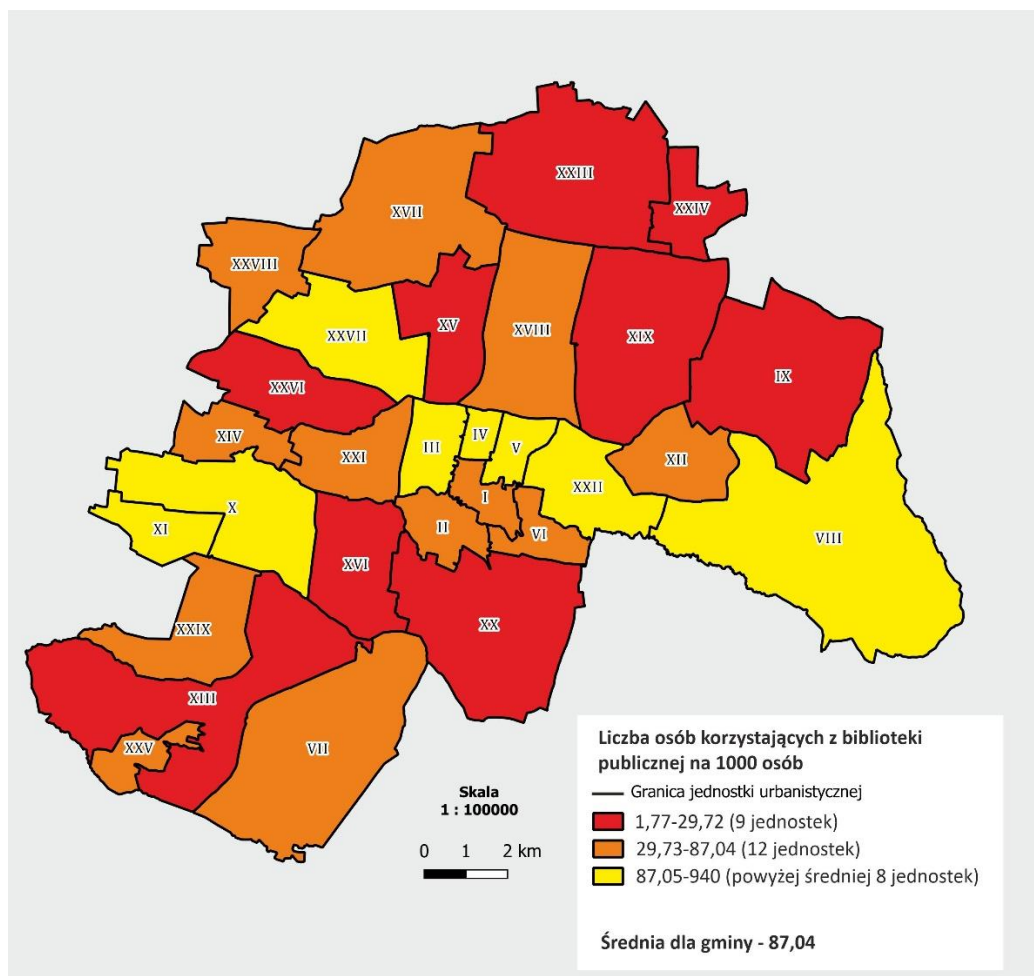

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym sferę społeczną i jednocześnie wskazującym na niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym jest liczba organizacji pozarządowych (NGO) zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym w danej jednostce na 1000 osób.

Wartość referencyjna wynosiła 2,63 – powyżej tego poziomu znalazło się 11 jednostek, które nie charakteryzowały się stanem kryzysowym. W 9 jednostkach zidentyfikowano liczbę organizacji pozarządowych, jednak mieszczą się one poniżej średniej dla gminy. Najwyższą wartość referencyjną w tym zakresie wykazywał obszar nr XXVII na poziomie 2,55. Natomiast sytuację jednostek kryzysowych, tj. takich w których zjawisko nie występowało zidentyfikowano w 9 obszarach.

Mapa nr 12 Liczba osób korzystających z biblioteki publicznej na 1000 osób.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

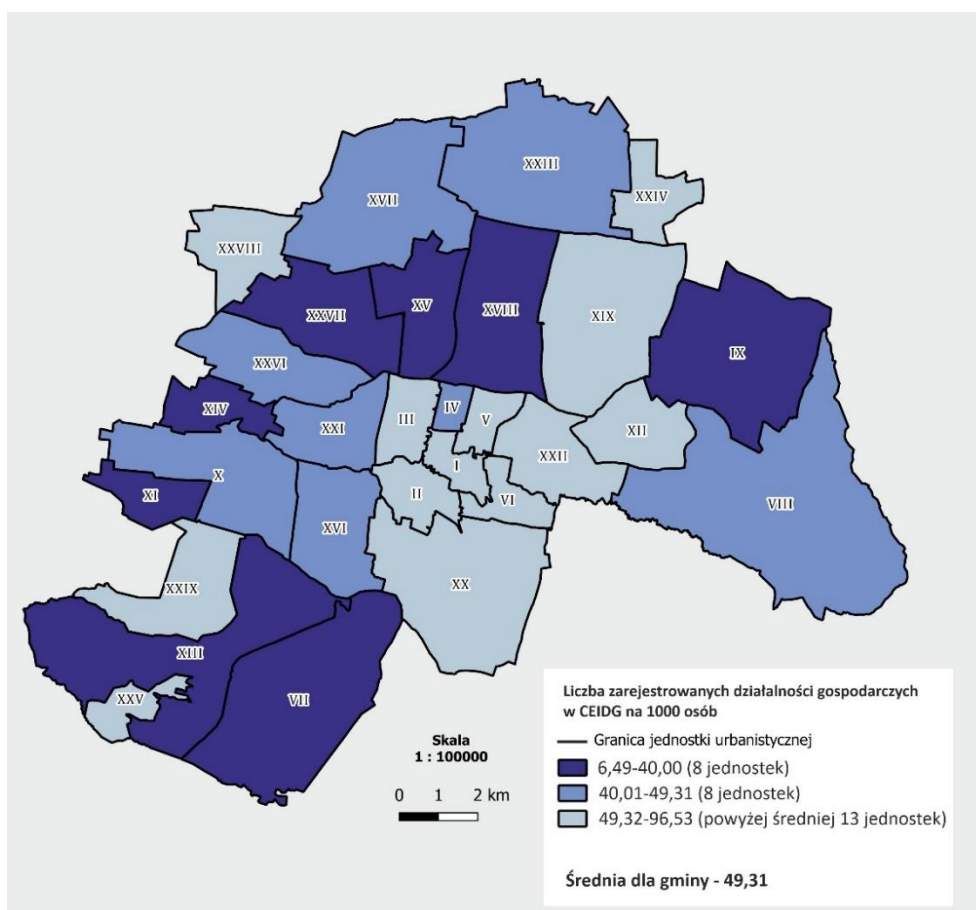
Ostatnim wskaźnikiem obrazującym sferę społeczną odzwierciedlającą niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym jest liczba korzystających z bibliotek na 1000 osób.

Wartość referencyjna wynosiła 87,04 – powyżej tego progu znajdowało się 8 jednostek, dla których nie wskazuje się stanu kryzysowego. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do poziomu 87,04 zidentyfikowano w 12 jednostkach, w których najniższa na poziomie 31,87 znajduje się w obszarze VII. Natomiast poniżej tego poziomu znajdowały się jednostki nr IX, XIII, XV, XVI, XIX, XX, XXIII, XXIV, XXVI z czego najniższą liczbą czytelników 1,77 charakteryzowała się jednostka nr XVI.

Sfera gospodarcza

Sfera gospodarcza to szersze pojęcie, które odnosi się do wszystkich aspektów ekonomicznych danego obszaru, uwzględnia zarówno działalność gospodarczą prowadzoną przez przedsiębiorstwa, jak i aspekty makroekonomiczne wpływające na rozwój i funkcjonowanie gospodarki danego obszaru. Niski stopień przedsiębiorczości w gminie Kluczbork może wynikać z różnych czynników, takich jak lokalne warunki gospodarcze, demograficzne i infrastrukturalne. Badanie sfery gospodarczej oparto o 2 wskaźniki obrazujące zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagadnienia obejmują problematykę: niskiego stopnia przedsiębiorczości oraz słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw.

Mapa nr 13 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób.

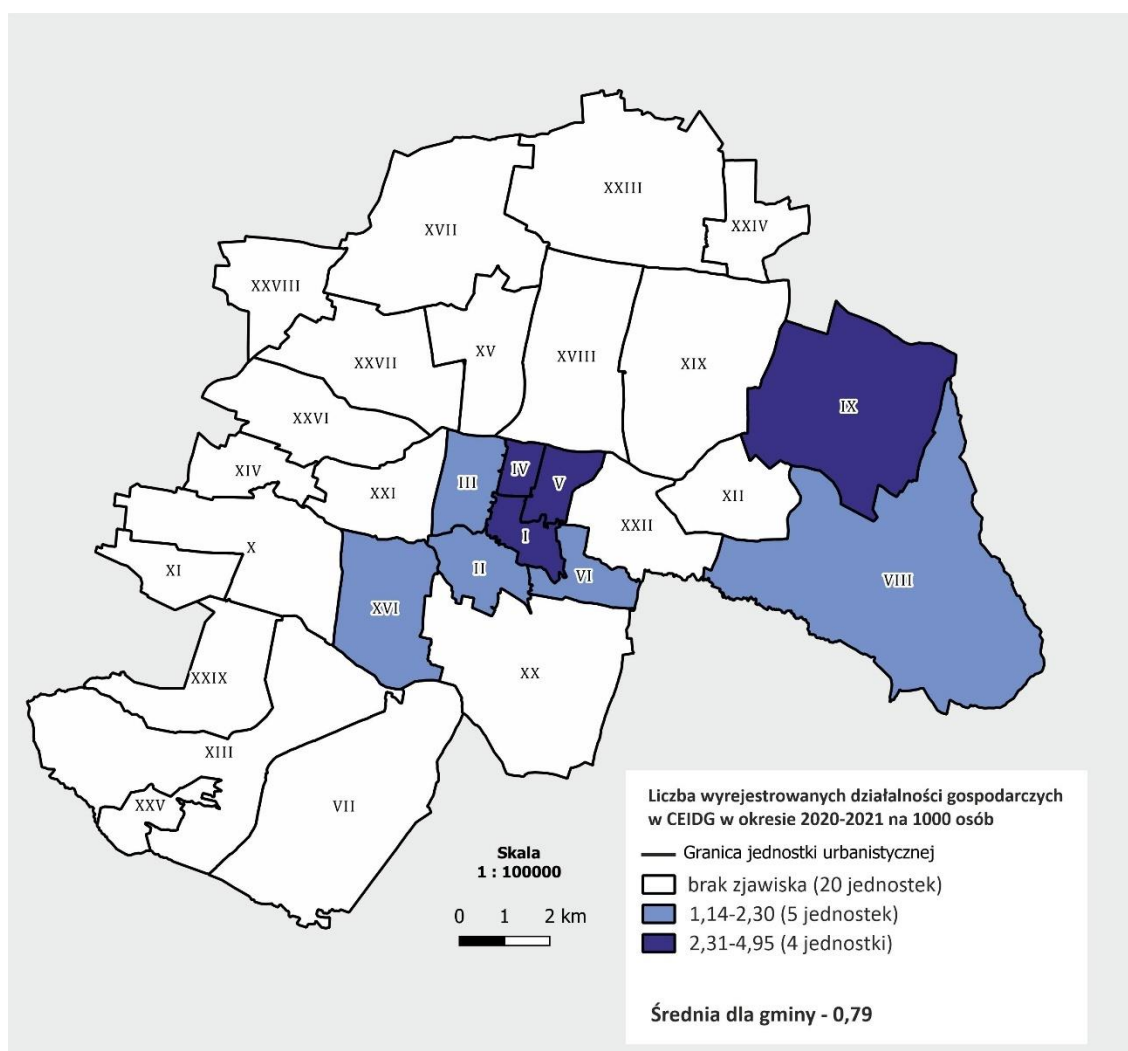

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Pierwszym ze wskaźników badającym poziom przedsiębiorczości była liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w systemie CEIDG na dzień 31.12.2021.

Wartość referencyjną wskaźnika stanowiło 49,31 – powyżej tego poziomu znajdowało się 13 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania zjawiska kryzysowego. Aż 8 jednostek cechował wysoki stan kryzysu, dla których najwyższy wskaźnik osiągał wartość do 40,00. Najniższy poziom 6,49 zidentyfikowano w obszarze nr XIV. Średnim zakresem zjawiska kryzysowego cechowały się jednostki nr IV, VIII, X, XVI, XVII, XXI, XXIII, XXVI nie przekraczając wartości na poziomie 49,31.

Mapa nr 14 Liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

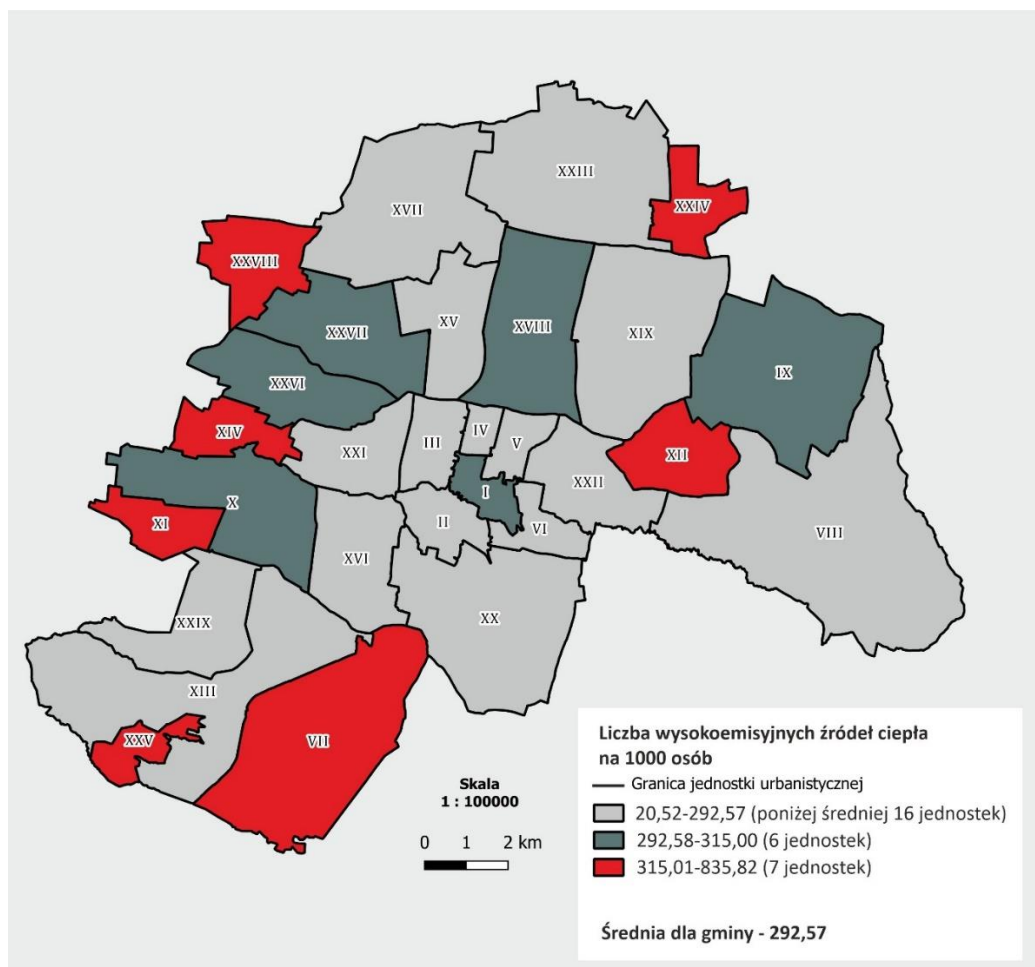
Drugim ze wskaźników badającym poziom przedsiębiorczości była liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG w okresie 2020-2021.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 0,79 – powyżej średniej znalazło się 20 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania stanu kryzysowego. W jednostkach nr II, III, VI, VIII i XVI występował niski poziom ponadnormatywnego wskaźnika, osiągający wartość max. do 2,30. Najbardziej niekorzystna sytuacja występowała w jednostkach nr I, IV, V i IX, gdzie badane zjawisko przyjmowało wartości na poziomie: 3,03 dla obszaru nr I i 4,95 dla obszaru nr V.

Sfera środowiskowa

Badanie sfery środowiskowej oparte zostało na 2 wskaźnikach obrazujących zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Wskaźniki te obrazują przekroczenia standardów jakości środowiska w danej jednostce poprzez zwiększony poziom zanieczyszczenia powietrza spowodowany dużą liczbą wysokoemisyjnych źródeł ciepła co ma znaczący wpływ na zdrowie ludzi i jakość środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Dla zobrazowania tych aspektów środowiskowych przeanalizowane zagadnienia obejmowały problematykę z zakresu: liczby wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000 osób w badanej jednostce oraz powierzchni wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu m² na jednego mieszkańca.

Mapa nr 15 Liczba wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000 osób.

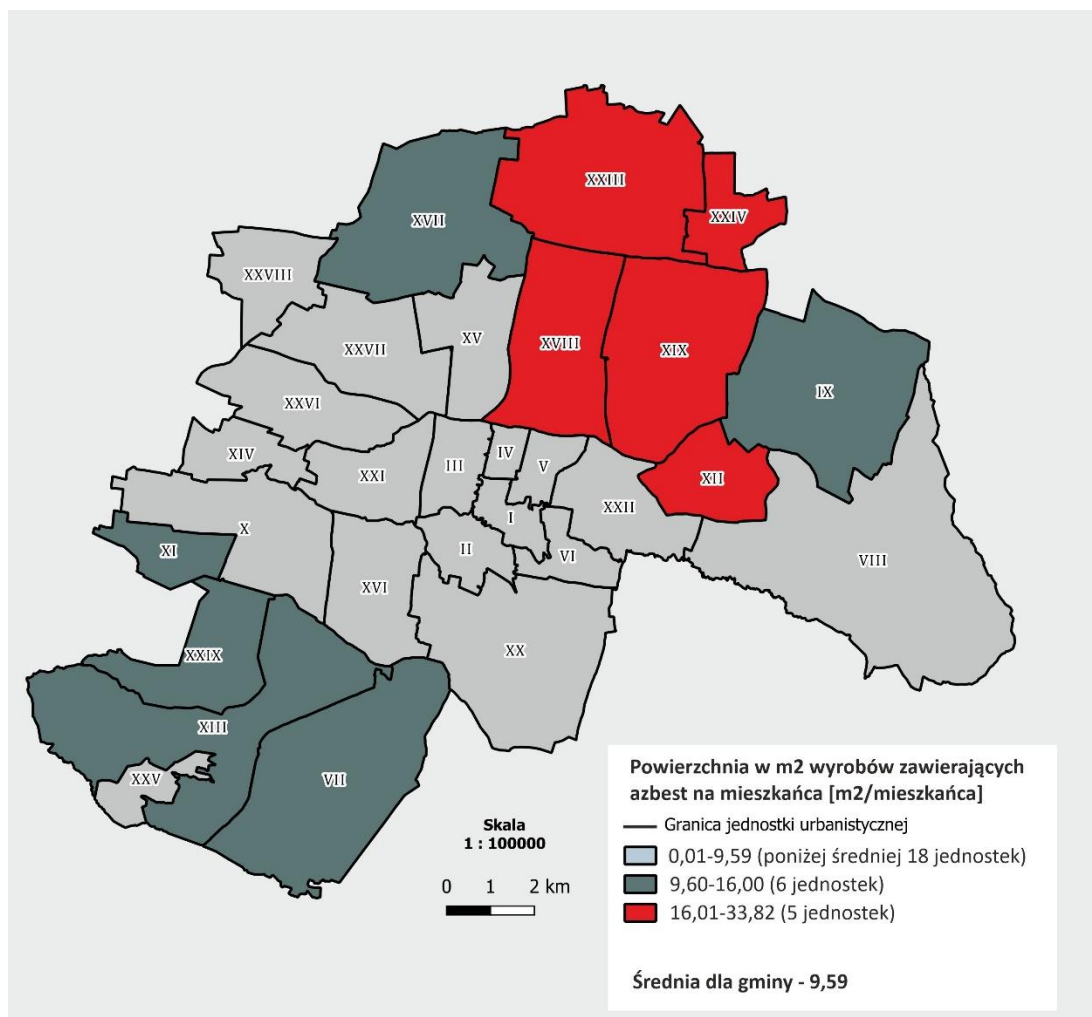

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Pierwszym wskaźnikiem obrazującym przekroczenia standardów jakości środowiska jest liczba wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000 osób.

Wartość referencyjna wskaźnika wyniosła 292,57 – poniżej tego progu znalazło się 16 jednostek. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do 315,13 cechował 6 jednostek, z których najwyższy poziom zidentyfikowano w obszarach nr X - 312,13 i nr XXVI - 312,15. Natomiast wysokie wartości wskaźnika osiągały jednostki nr XXIV, XIV, XXVIII, VII, XII, XI, XXV z czego najwyższym poziomem cechowała się jednostka nr XXV, dla której wskaźnik wyniósł 835,82 – dwukrotnie więcej, niż w pozostałych obszarach.

Mapa nr 16 Powierzchnia w m² wyrobów zawierających azbest na na mieszkańca [m²/mieszkańca].

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

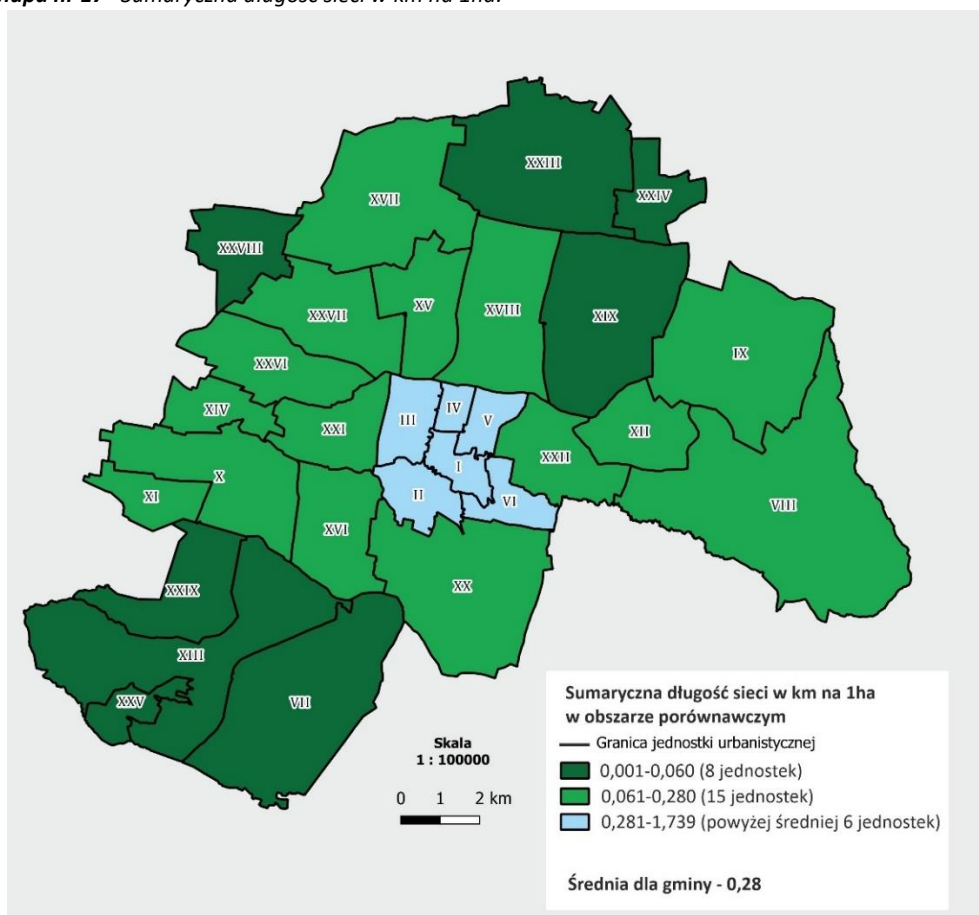
Kolejnym wskaźnikiem obrazującym przekroczenia standardów jakości środowiska jest powierzchnia wyrobów zawierających azbest.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 9,59 – poniżej tego progu znalazło się 18 jednostek. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do poziomu 16,00 charakteryzował 6 jednostek. Natomiast średni wskaźnik na poziomie 15,37 występował w jednostce nr IX. Najwyższy zakres wskaźnika odnotowano w 5 jednostkach z czego wartość ponad 33,82 cechował jednostkę nr XII.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Badanie sfery przestrzenno-funkcjonalnej obejmowało 4 wskaźniki obrazujące zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagadnienia obejmowały problematykę dotyczącą: poziomu wyposażenia obiektów w infrastrukturę techniczną, m.in. sieci ciepłownicze, elektryczne, gazowe, kanalizacyjne, wodociągowe, telekomunikacyjne oraz dostępności do usług oferowanych przez gminę w własnych obiektach, w których realizowane są zadania z zakresu kultury i aktywności społecznej, jak również niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, dla których wyznacznikiem jest liczba obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. Ponadto zjawiska kryzysowe w sferze przestrzennej obrazuje wskaźnik dostępności i jakości zielonej przestrzeni publicznej.

Mapa nr 17 Sumaryczna długość sieci w km na 1ha.

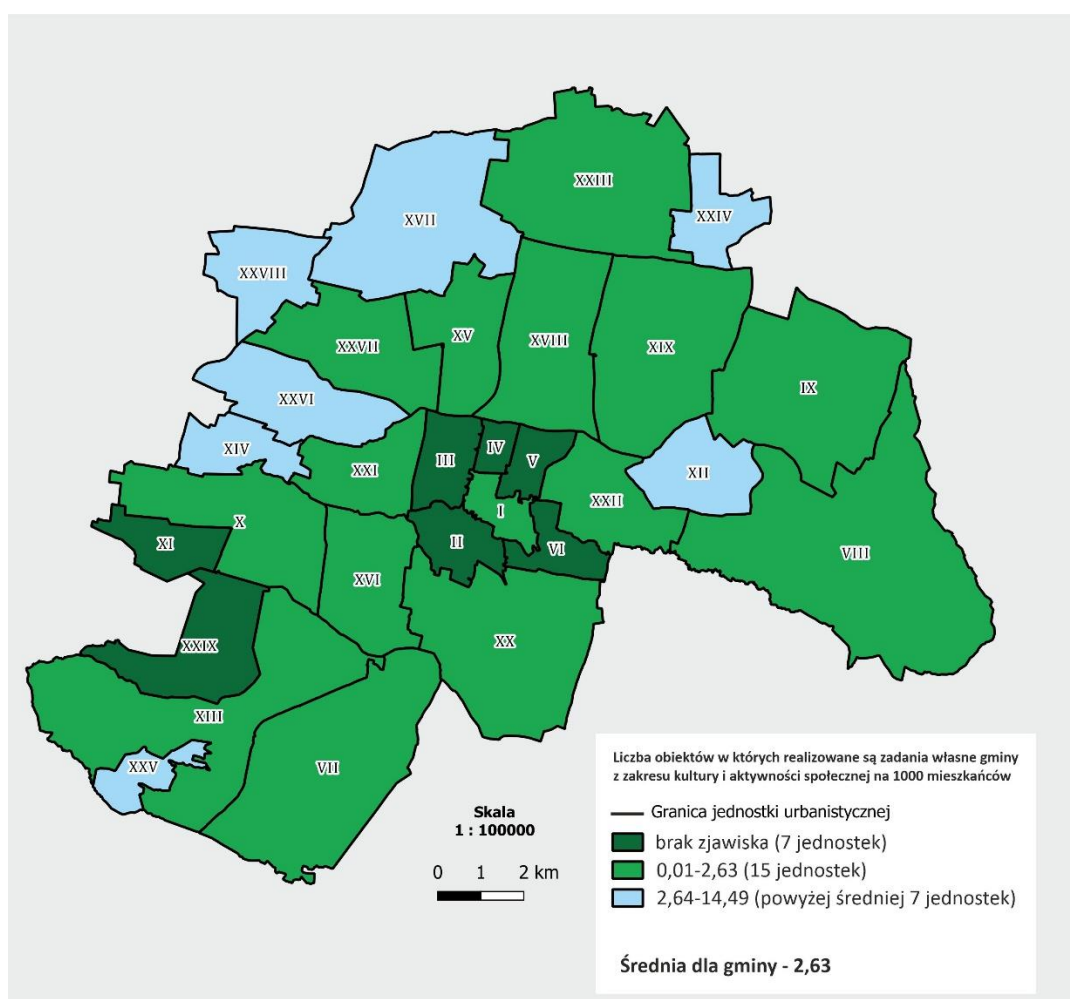

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Pierwszym wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru jest sumaryczna długość sieci w km na 1ha w obszarze porównawczym.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,28 – poniżej tego progu znalazło się w sumie 23 jednostki, zatem są to jednostki cechujące się stanem kryzysowym. Najniższy poziom odnotowano w obszarze XXIII, gdzie wartość wskaźnika wyniosła 0,031. Wyższy zakres wartości ponadnormatywnych do 1,739 występował w 6 jednostkach najwyższy w obszarze nr I i III. Oznacza to, że stan kryzysowy nie tam występuje, gdyż zagęszczenie sieci jest najwyższe.

Mapa nr 18 Sumaryczna długość sieci w km na 1ha.

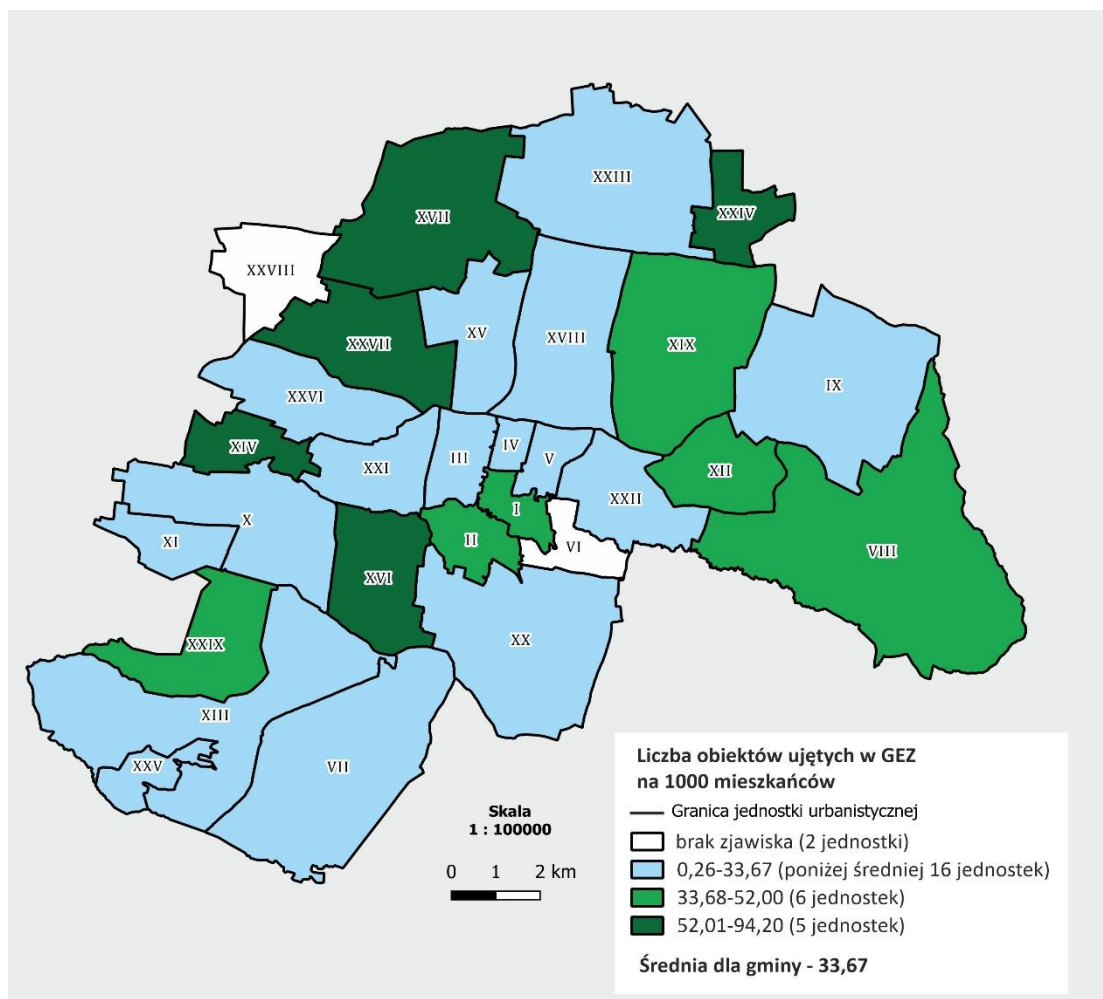

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie braku dostępu do podstawowych usług lub ich niską jakość jest liczba obiektów w których realizowane są zadania własne gminy z zakresu kultury i aktywności społecznej.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 2,63 – powyżej tego progu znajdowało się 7 jednostek, dla których nie stwierdza się występowania stanu kryzysowego. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do 2,63 cechował 15 jednostek. Natomiast najbardziej niekorzystną sytuację wykazywały jednostki nr II, III, IV, V, VI, XI, XXIX w których nie stwierdzono obecności obiektów w których realizowane są zadania własne gminy z zakresu kultury i aktywności społecznej. Te jednostki również zaliczają się do obszarów kryzysowych.

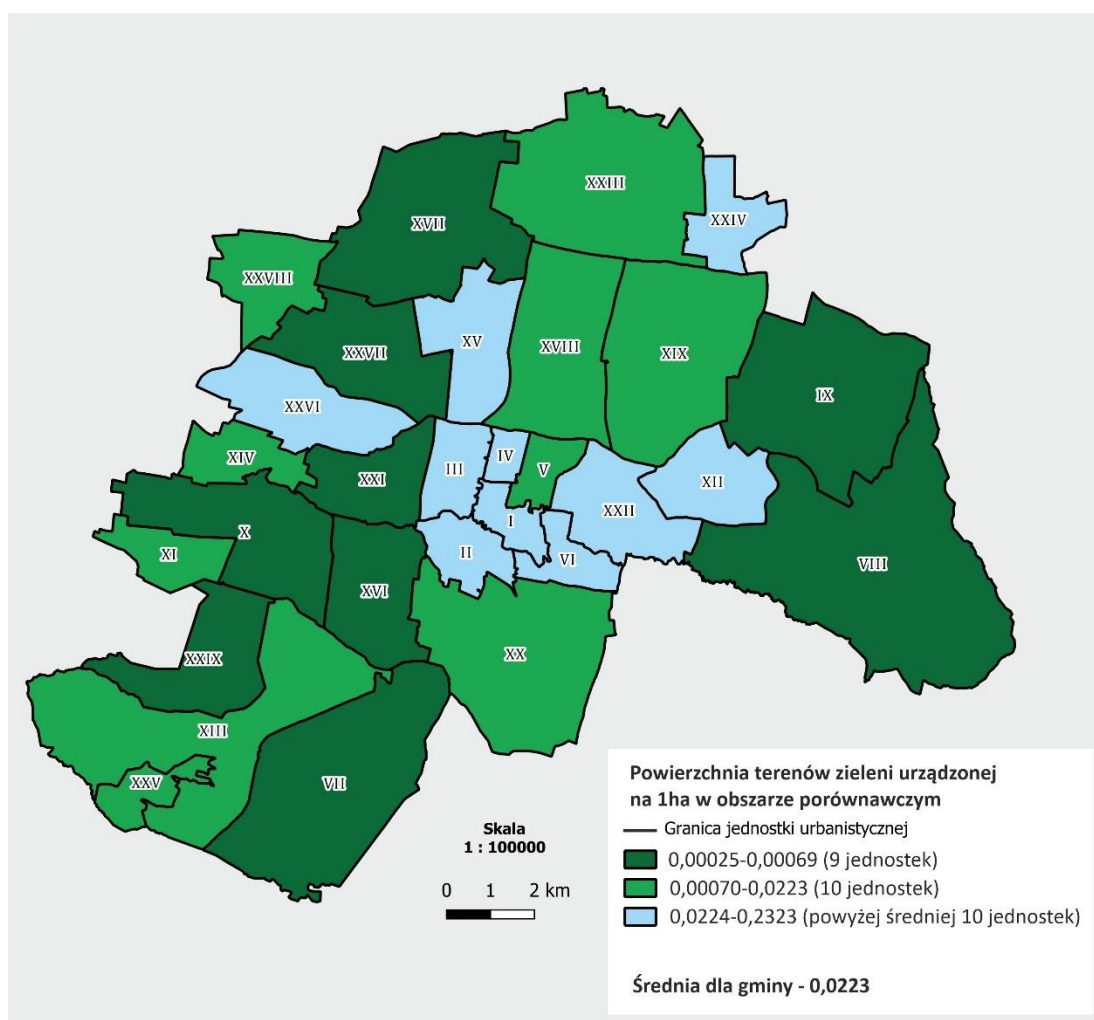
Mapa nr 19 Liczba obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 1000 mieszkańców.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru jest liczba budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 33,67 – poniżej tego progu znalazło się 16 jednostek oraz 2 jednostki nr VI i XXVIII, w których nie występują tego typu obiekty, zatem są to jednostki niecechujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do 52,00 występował w 6 jednostkach. Średni poziom wskaźnika do 37,54 charakteryzował jednostki nr XXIX, II i XIX. Natomiast wysoki zakres ponadnormatywny, powyżej wartości wskaźnika 76,29 występował w jednostkach nr XIV i XXIV.

Mapa nr 20 Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na 1ha.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

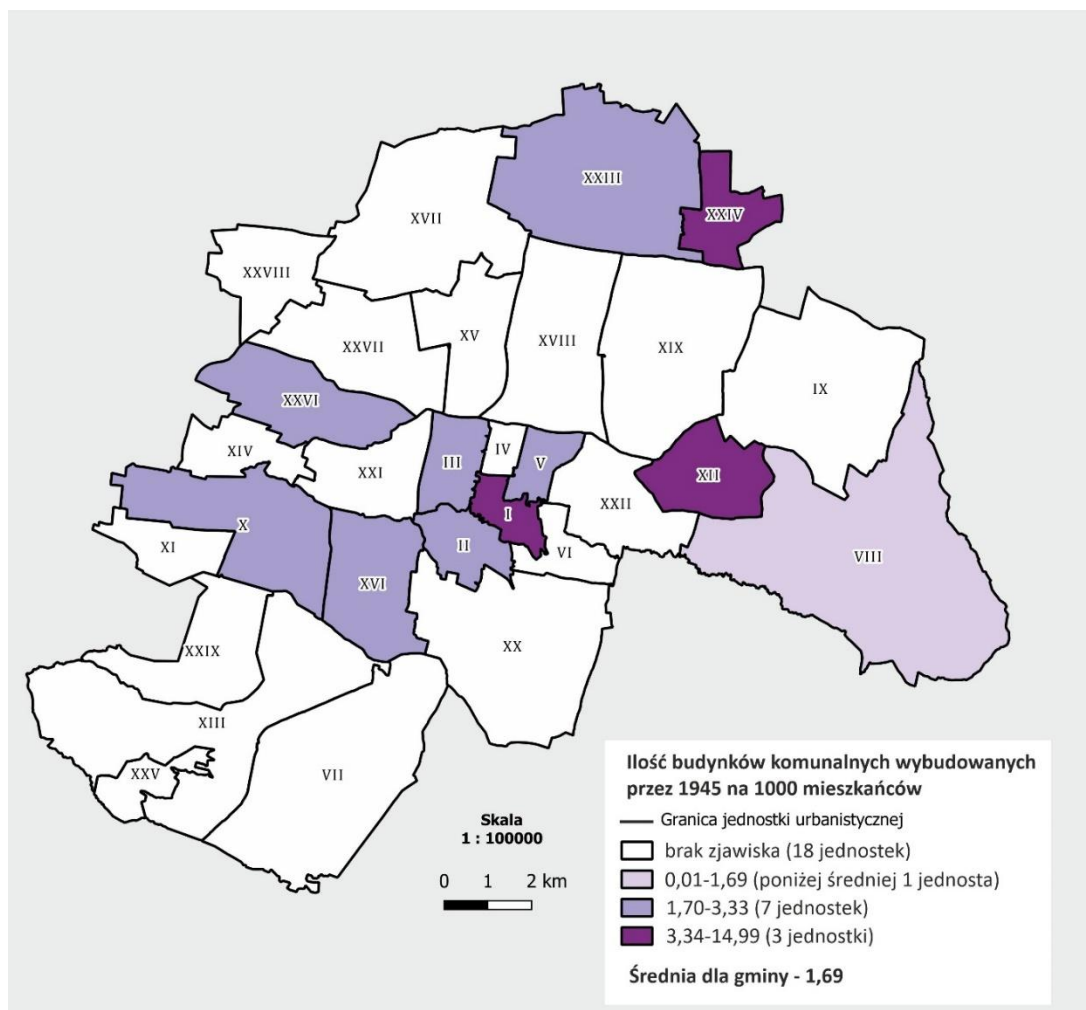
Czwartym i ostatnim wskaźnikiem obrazującym zagrożenie niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych jest powierzchnia terenów zielonych.

Do analizy wzięto pod uwagę takie przestrzenie jak m.in.: parki, ogródki, cmentarze, tereny rekreacji, trawniki, zagajniki. Wartość wskaźnika wyrażona w km² powierzchni terenu zielonego na 1ha powierzchni danej jednostki. Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 0,0223 – powyżej tego progu znajdowało się 10 jednostek, niecharakteryzujących się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych do 0,0223 cechował aż 19 jednostek.

Sfera techniczna

Badanie sfery technicznej obejmowało 2 wskaźniki obrazujące zjawiska kryzysowe wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Przeanalizowane zagrożenia obejmowały problematykę z zakresu: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Mapa nr 21 Ilość budynków komunalnych wybudowanych przed 1945r. na 1000 mieszkańców.

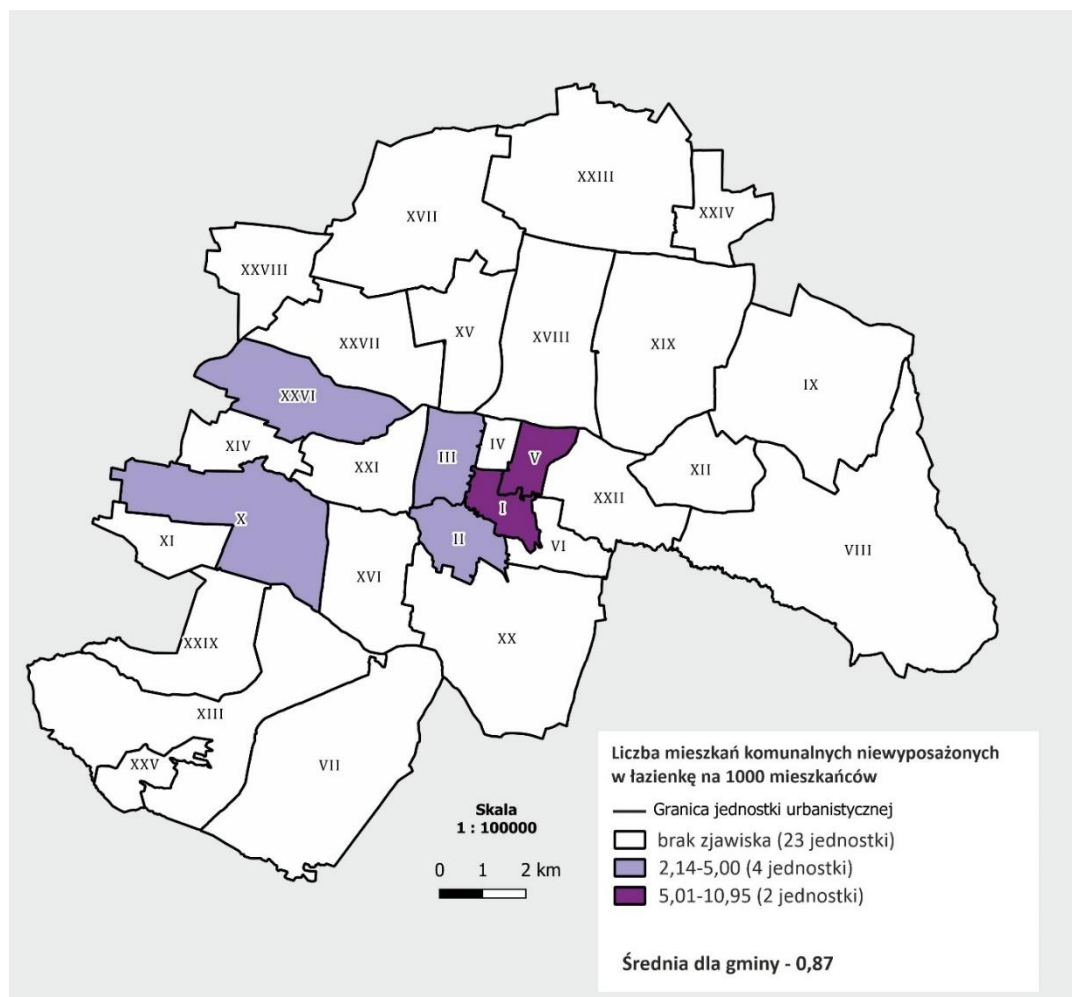

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Wskaźnikiem obrazującym zagadnienie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym jest liczba budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 r.

Wartość referencyjna wskaźnika wynosiła 1,69 – poniżej tego progu znalazła się 1 jednostka oraz 18 jednostek nie posiadało zabudowy komunalnej sprzed 1945 r., są to jednostki niecechujące się stanem kryzysowym. Niski zakres wartości ponadnormatywnych, do poziomu 2,48 występował w jednostkach nr XXIII, XVI. Natomiast wysokimi wartościami wskaźnika charakteryzowały się jednostki nr XXIV, XII i I, z czego zdecydowanie najwyższy poziom – 15,56 wykazywała jednostka nr I, zatem są to jednostki cechujące się stanem kryzysowym.

Mapa nr 22 Liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 1000 mieszkańców.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Drugim wskaźnikiem obrazującym zagadnienie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, jest liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę. Wartość referencyjna wskaźnika 0,87. W 23 obszarach badane zjawisko nie wystąpiło. Natomiast, aż w 6 obszarach wartość badanego wskaźnika przekroczyła poziom 2,10. Wysokimi wartościami wskaźnika charakteryzowały się jednostki nr V i I, z czego zdecydowanie najwyższy poziom – 10,95 wykazywała jednostka nr I.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany to obszar, który charakteryzuje się wyraźnym pogorszeniem jakości życia, infrastruktury, środowiska czy warunków społeczno-ekonomicznych w porównaniu do innych obszarów. Zdegradowane obszary często mają wiele problemów, takich jak niska jakość mieszkaniowa, wysokie bezrobocie, wysoka przestępczość, brak dostępu do podstawowych usług i infrastruktury, zanieczyszczenie środowiska, zaniedbane budynki i infrastruktura, niski poziom inwestycji czy ograniczone możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cechy obszaru zdegradowanego mogą się różnić w zależności od kontekstu, kultury i miejsca, ale często obejmują widoczne oznaki zaniedbania, braku dbałości o otoczenie oraz niedostateczne inwestycje. Te obszary często są marginalizowane, a mieszkańcy doświadczają niedostatku możliwości rozwoju, równego dostępu do zasobów i braku perspektyw na poprawę swojej sytuacji.

Wyznaczanie obszarów zdegradowanych ma na celu ich identyfikację w celu podjęcia działań rewitalizacyjnych i poprawy warunków życia mieszkańców takiego obszaru. Proces delimitacji jaki przeprowadzono dla gminy Kluczbork w celu wyznaczenia takich obszarów rozpoczął się od podziału terenu gminy na 29 jednostek urbanistycznych, w ramach których dokonano analizy porównawczej wskaźników obrazujących ich poziom rozwoju/degradacji. Celem badania zróżnicowania wewnątrzgminnego jest wskazanie tych jednostek, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji w porównaniu ze średnim stanem rozwoju gminy. Zakres tematyczny analizowanych zagadnień wynika bezpośrednio z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji i dotyczy przede wszystkim sfery społecznej gdzie poddano analizie 10 wskaźników obrazujących zakres poziomu bezrobocia, pomocy społecznej, kapitału społecznego i jego aktywności, poziomu edukacji oraz bezpieczeństwa publicznego.

Zgodnie z przytoczonym wyżej artykułem ustawy o rewitalizacji głównym czynnikiem świadczącym o stanie kryzysowym na danym obszarze jest koncentracja negatywnych zjawisk społecznych. W odniesieniu do gminy Kluczbork za wartość progową świadczącą o koncentracji tych zjawisk przyjęto występowanie odchylenia od wartości średniej dla gminy w przypadku co najmniej 7 z 10 analizowanych wskaźników w tej sferze. W tabeli poniżej zaprezentowano podsumowanie analizy wskaźnikowej w tej najistotniejszej dla diagnozy sferze społecznej, gdzie kolorami zaznaczono wartości wskaźników stanowiących odchylenie do średniej danego

wskaźnika dla całej gminy. Analizując wnioski największą intensywność problemów w zakresie społecznym odnotowano na obszarze nr I,II,III w których aż 9 na 10 wartości wskaźników przekroczył poziom średniej dla gminy potwierdzając tym samym stan kryzysowy. Jednak bezsprzecznie najwyraźniej sytuacja kryzysowa kształtuje się w obszarze **nr I – KLUCZBORK CENTRUM** gdzie aż 6 wskaźników osiągnęło wartość z maksymalnych pułapów.

Tabela nr 3 Zestawienie wskaźników sfery społecznej.

Nr obszaru porównawczego	Nazwa obszaru porównawczego	Liczba bezrobotnych na 1000 osób	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób	Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 osób	Liczba przestępstw ogółem na 1000 osób	Liczba przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia, mężczyźni powyżej 65 roku życia) na 1000 osób	Liczba niebieskich kart na 1000 osób	Liczba na NGO osóbną 1000 osób	Liczba osób korzystających z biblioteki publicznej na 1000 osób
I	Kluczbork - centrum	23,05	43,37	15,85	11,24	5,48	14,27	251,59	2,59	6,34	77,95
II	Kluczbork - południe	15,16	25,89	7,03	7,03	2,22	8,14	259,25	1,85	2,22	85,43
III	Kluczbork - północ/zachód	21,36	30,23	9,69	8,87	3,61	15,28	264,33	1,15	0,99	92,00
IV	Kluczbork - północ	15,65	19,75	9,23	7,44	1,03	6,16	373,43	1,03	0,51	91,05
V	Kluczbork - północ/wschód	29,70	31,35	1,65	5,78	1,65	11,55	190,59	2,48	0,00	130,36
VI	Kluczbork - południe/wschód	17,31	23,08	1,92	1,92	0,00	3,85	275,00	0,00	0,00	55,77
VII	BAŻANY	19,73	6,07	0,00	1,52	0,00	3,03	183,61	1,52	0,00	31,87
VIII	BAKÓW	27,40	5,71	1,14	6,85	0,00	4,57	231,74	0,00	3,42	93,61
IX	BIADACZ	23,92	14,35	0,00	3,19	0,00	3,19	449,76	0,00	3,19	19,14
X	BOGACICA	15,41	11,20	0,00	6,30	0,00	4,90	233,89	2,10	1,40	98,04
XI	BOGACKA SZKLARNIA	6,67	13,33	0,00	0,00	0,00	0,00	260,00	0,00	0,00	940,00
XII	BOGDAŃCZOWICE	7,30	0,00	0,00	7,30	0,00	0,00	255,47	0,00	0,00	36,50
XIII	BORKOWICE	18,66	7,46	0,00	6,22	1,24	4,98	196,52	0,00	6,22	6,22
XIV	CZAPLE STARE	6,49	0,00	0,00	12,99	0,00	0,00	188,31	0,00	0,00	32,47
XV	GOTARTÓW	5,90	0,00	0,00	2,95	5,90	0,00	132,74	0,00	1,47	8,85
XVI	KRASKÓW	0,00	3,53	0,00	7,07	0,00	3,53	190,81	0,00	1,77	1,77
XVII	KRZYWIZNA	70,84	40,87	0,00	13,62	0,00	19,07	204,36	0,00	2,72	57,22
XVIII	KUJAKOWICE DOLNE	12,35	14,40	0,00	2,06	0,00	14,40	154,32	0,00	4,12	78,19
XIX	KUJAKOWICE GÓRNE	4,50	10,51	0,00	7,51	0,00	7,51	213,21	0,00	4,50	22,52
XX	KUNIÓW	1,95	5,85	0,00	7,80	0,00	1,95	171,71	0,00	4,88	7,80
XXI	LIGOTA DOLNA	17,38	14,22	1,58	1,58	0,00	6,32	210,11	0,00	1,58	72,67
XXII	LIGOTA GÓRNA	15,59	4,80	0,00	11,99	1,20	3,60	205,04	0,00	1,20	88,73
XXIII	ŁOWKOWICE	15,73	40,21	0,00	1,75	1,75	10,49	183,57	0,00	5,24	29,72
XXIV	MACIEJÓW	21,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	166,67	0,00	14,49	21,74
XXV	NOWA BOGACICA	22,39	44,78	0,00	7,46	0,00	0,00	320,90	0,00	7,46	37,31
XXVI	SMARDY DOLNE	35,91	35,91	13,81	0,00	0,00	0,00	226,52	0,00	0,00	27,62
XXVII	SMARDY GÓRNE	33,08	38,17	5,09	12,72	0,00	0,00	211,20	0,00	2,54	152,67
XXVIII	UNIESZÓW	20,83	62,50	0,00	31,25	0,00	0,00	135,42	0,00	0,00	52,08
XXIX	ŻABINIEC	10,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	245,00	0,00	0,00	75,00
	ŚREDNIA DLA GMINY	18,48	19,57	2,31	6,70	0,83	5,06	227,07	0,44	2,63	87,04

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku

Jak wskazano wcześniej, oprócz sfery społecznej przebadano szereg wskaźników pozaspołecznych odnoszących się do poszczególnych sfer:

- gospodarczej (2 wskaźniki)
- środowiskowej (2 wskaźniki)
- przestrzenno-funkcjonalnej (4 wskaźniki)
- technicznej (2 wskaźniki)

Łącznie przebadano 10 wskaźników mających realny wpływ na jakość życia w mieście wskazując tym samym problemy, którymi dotknięte są poszczególne jednostki porównawcze. Analiza wskaźników pozaspołecznych dowodzi, iż problemy społeczne najczęściej występują równolegle z problemami w pozostałych sferach, co oznacza konieczność podjęcia kompleksowych i spójnych działań rewitalizacyjnych.

Kolejna tabela przedstawia zestawienie wskaźników ze sfer pozaspołecznych. Na podstawie analizy wskaźników stwierdza się, iż obszarem w najgorszej kondycji spośród porównywanych jednostek jest OBSZAR I – KLUCZBORK CENTRUM. Odnotowuje się tu odchylenie do średniej dla gminy co najmniej 1 wskaźnika w każdej z 4 analizowanych sfer z czego aż w dwóch sferach gospodarczej i technicznej wskaźniki osiągnęły wartości z maksymalnego przedziału w odniesieniu do średniej dla gminy.

Tabela nr 4 Zestawienie wskaźników sfery pozaspołecznej.

NR obszaru porównawczego	nazwa obszaru porównawczego	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na dzień 31.12.2021r.	Liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na w okresie 2021r.	Liczba wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000 osób	Pow. w m ² wyrobów zawierających azbest na mieszkańca [m2/mieszkańca]	Sumaryczna długość sieci w km na 1ha	Liczba obiektów w których realizowane są zadania własne gminy z zakresu kultury i aktywności	Liczba obiektów ujętych w GEZ na 1000 mieszkańców	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na 1ha	Ilość budynków komunalnych wybudowanych przed 1945 na 1000 mieszkańców	Liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 1000 mieszkańców
I	Kluczbork - centrum	96,11	3,03	304,32	0,263	1,739	1,87	45,10	0,23231	15,56	10,95
II	Kluczbork - południe	61,02	2,22	212,65	1,829	0,886	0,00	35,87	0,06603	4,07	2,22
III	Kluczbork - północ/zachód	59,64	2,30	66,21	0,582	1,210	0,00	22,34	0,15120	2,79	2,14
IV	Kluczbork - północ	42,06	2,31	20,52	0,005	1,159	0,00	0,26	0,07856	0,00	0,00
V	Kluczbork - północ/wschód	96,53	4,95	107,26	0,074	0,640	0,00	4,95	0,00129	2,48	4,95
VI	Kluczbork - południe/wschód	55,77	1,92	288,46	0,794	0,302	0,00	0,00	0,07608	0,00	0,00
VII	BAŻANY	39,45	0,00	415,78	9,785	0,044	1,52	18,21	0,00040	0,00	0,00
VIII	BAKÓW	41,10	1,14	228,31	6,482	0,062	1,14	41,10	0,00060	1,14	0,00
IX	BIADACZ	27,11	3,19	307,81	15,375	0,078	1,59	31,90	0,00039	0,00	0,00
X	BOGACICA	46,22	0,00	315,13	3,875	0,137	1,40	23,81	0,00042	2,10	2,10
XI	BOGACKA SZKLARNIA	33,33	0,00	553,33	13,073	0,074	0,00	33,33	0,00080	0,00	0,00
XII	BOGDAŃCZOWICE	51,09	0,00	467,15	33,825	0,136	7,30	51,09	0,00668	7,30	0,00
XIII	BORKOWICE	38,56	0,00	144,28	11,748	0,040	1,24	26,12	0,00068	0,00	0,00
XIV	CZAPLE STARE	6,49	0,00	389,61	6,019	0,102	6,49	84,42	0,00086	0,00	0,00
XV	GOTARTÓW	36,87	0,00	202,06	6,184	0,197	1,47	8,85	0,00243	0,00	0,00
XVI	KRASKÓW	45,94	1,77	190,81	5,426	0,082	1,77	60,07	0,00034	1,77	0,00
XVII	KRZYWIZNA	43,60	0,00	217,98	12,308	0,066	2,72	76,29	0,00055	0,00	0,00
XVIII	KUJAKOWICE DOLNE	37,04	0,00	298,35	23,580	0,077	2,06	32,92	0,00072	0,00	0,00
XIX	KUJAKOWICE GÓRNE	49,55	0,00	288,29	27,937	0,054	1,50	37,54	0,00123	0,00	0,00
XX	KUNIÓW	58,54	0,00	278,05	5,001	0,086	1,95	26,34	0,00073	0,00	0,00
XXI	LIGOTA DOLNA	45,81	0,00	199,05	2,308	0,254	1,58	28,44	0,00025	0,00	0,00
XXII	LIGOTA GÓRNA	53,96	0,00	263,79	5,574	0,218	1,20	25,18	0,00285	0,00	0,00
XXIII	ŁOWKOWICE	40,21	0,00	277,97	19,283	0,031	1,75	31,47	0,00089	1,75	0,00
XXIV	MACIEJÓW	79,71	0,00	340,58	32,877	0,059	14,49	94,20	0,01029	7,25	0,00
XXV	NOWA BOGACICA	52,24	0,00	835,82	7,313	0,057	7,46	14,93	0,00093	0,00	0,00
XXVI	SMARDY DOLNE	41,44	0,00	312,15	3,707	0,102	2,76	33,15	0,00799	2,76	2,76
XXVII	SMARDY GÓRNE	38,17	0,00	307,89	3,781	0,091	2,54	53,44	0,00038	0,00	0,00
XXVIII	UNIESZÓW	62,50	0,00	395,83	5,073	0,035	10,42	0,00	0,00085	0,00	0,00
XXIX	ŻABINIEC	50,00	0,00	255,00	13,960	0,056	0,00	35,00	0,00056	0,00	0,00
	ŚREDNIA DLA GMINY	49,31	0,79	292,57	9,588	0,28	2,63	33,67	0,02232	1,69	0,87

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

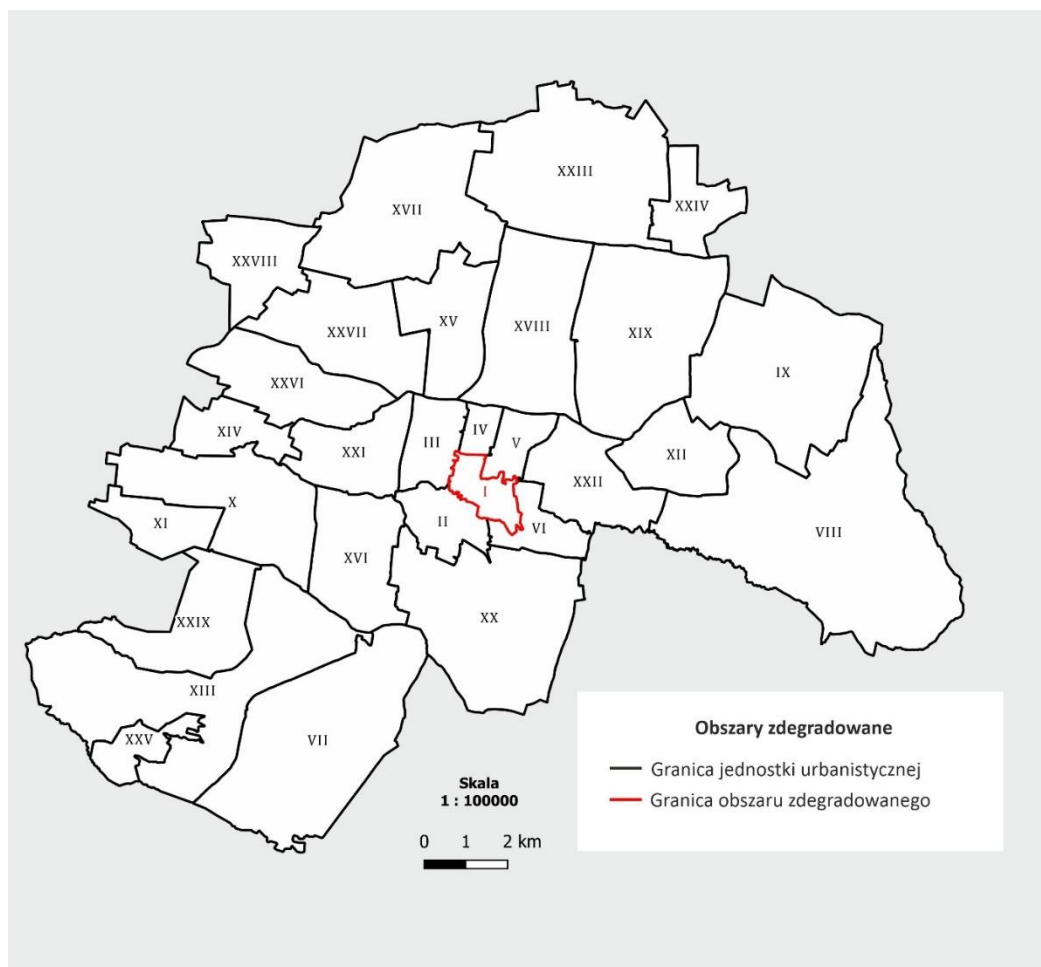
Ostateczne wyznaczenie obszaru zdegradowanego, wymaga scalenia wyników analiza poszczególnych stref w celu potwierdzenia współwystępowania licznych problemów społecznych z co najmniej jednym zjawiskiem kryzysowym w pozostałych 4 analizowanych sferach pozaspółecznych. Zbiorcze zestawienie liczby wskaźników o ponadnormatywnych wynikach we wszystkich analizowanych sferach obrazuje tabela poniżej. Wynika z niej wyraźnie, iż przyjęte kryterium degradacji spełnia tylko jedna jednostka **OBSZAR I – KLUCZBORK CENTRUM**, który spełnia kryteria założone dla obszaru zdegradowanego i charakteryzuje się odchyleniem wskaźników od średniej dla całej gminy w odniesieniu do sfery społecznej w przypadku co najmniej 7 z 10 analizowanych wskaźników społecznych oraz co najmniej 1 odchyleniem od średniej wskaźnika w każdej z 4 analizowanych stref pozaspółecznych.

Tabela nr 5 Liczba odchyłeń wskaźników obrazujących stan kryzysowy.

NR obszaru porównawczego	nazwa obszaru porównawczego	Liczba przekroczonych wskaźników w sferze społecznej	Liczba przekroczonych wskaźników w sferze gospodarczej	Liczba przekroczonych wskaźników w sferze środowiskowej	Liczba przekroczonych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	Liczba przekroczonych wskaźników w sferze technicznej	Suma przekroczonych wskaźników
I	Kluczbork - centrum	9/10	1/2	1/2	2/4	2/2	15/20
II	Kluczbork - południe	9/10	1/2	0/2	2/4	2/2	14/20
III	Kluczbork - północ/zachód	9/10	1/2	0/2	1/4	2/2	13/20
IV	Kluczbork - północ	8/10	2/2	0/2	1/4	0/2	11/20
V	Kluczbork - północ/wschód	6/10	1/2	0/2	2/4	2/2	11/20
VI	Kluczbork - południe/wschód	4/10	1/2	0/2	1/4	0/2	6/20
VII	BAŻANY	4/10	1/2	2/2	3/4	0/2	10/20
VIII	BAKÓW	3/10	2/2	0/2	4/4	0/2	9/20
IX	BIADACZ	3/10	2/2	2/2	3/4	0/2	10/20
X	BOGACICA	3/10	1/2	1/2	3/4	2/2	10/20
XI	BOGACKA SZKLARNIA	2/10	1/2	2/2	3/4	0/2	8/20
XII	BOGDAŃCZOWICE	4/10	0/2	2/2	2/4	1/2	9/20
XIII	BORKOWICE	3/10	1/2	1/2	3/4	0/2	8/20
XIV	CZAPLE STARE	3/10	1/2	1/2	3/4	0/2	8/20
XV	GOTARTÓW	3/10	1/2	0/2	2/4	0/2	6/20
XVI	KRASKÓW	3/10	2/2	0/2	4/4	1/2	10/20
XVII	KRZYWIZNA	5/10	1/2	1/2	3/4	0/2	10/20
XVIII	KUJAKOWICE DOLNE	2/10	1/2	2/2	3/4	0/2	8/20
XIX	KUJAKOWICE GÓRNE	3/10	0/2	1/2	4/4	0/2	8/20
XX	KUNIÓW	2/10	0/2	0/2	3/4	0/2	5/20
XXI	LIGOTA DOLNA	3/10	1/2	0/2	3/4	0/2	7/20
XXII	LIGOTA GÓRNA	3/10	0/2	0/2	2/4	0/2	5/20
XXIII	ŁOWKOWICE	4/10	1/2	1/2	3/4	1/2	10/20
XXIV	MACIEJÓW	2/10	0/2	2/2	2/4	1/2	7/20
XXV	NOWA BOGACICA	5/10	0/2	1/2	2/4	0/2	8/20
XXVI	SMARDY DOLNE	5/10	1/2	1/2	1/4	2/2	10/20
XXVII	SMARDY GÓRNE	5/10	1/2	1/2	4/4	0/2	11/20
XXVIII	UNIESZÓW	5/10	0/2	1/2	2/4	0/2	8/20
XXIX	ŻABINIEC	4/10	0/2	1/2	4/4	0/2	9/20

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Mapa 23 Obszar zdegradowany w gminie Kluczbork.

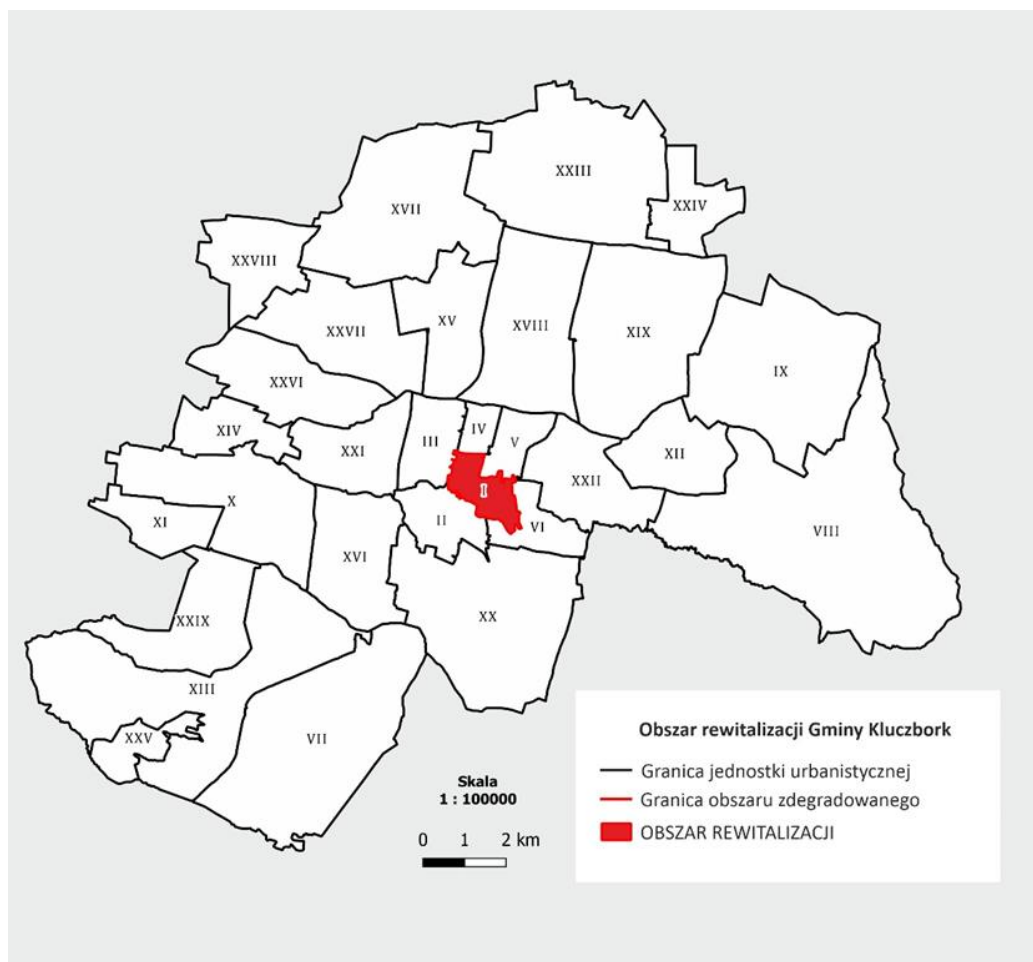
źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Obszar zdegradowany to obszar, który charakteryzuje się największą ilością problemów i negatywnych czynników, takich jak zaniedbane budynki, wysoka przestępczość, brak miejsc pracy, niska jakość życia czy utrata funkcji społeczno-gospodarczych. W przypadku gminy Kluczbork analiza wskaźnikowa jaką przeprowadzono wykazała, że taką jednostką jest obszar nr I Kluczbork - centrum. Wykazano, iż obszar ten spełnia założone kryteria dla obszaru zdegradowanego - w zakresie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Aż 9 z 10 wskaźników ze tej sfery przekracza w tym obszarze wartość średnią dla gminy. Jednocześnie na wskazanym obszarze współwystępowały zjawiska kryzysowe w każdej ze stref pozaspołecznych. W sferze gospodarczej był to jeden wskaźnik przekraczający wartość średnią dla gminy, w sferze środowiskowej również jeden, natomiast w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej po dwa wskaźnik znacząco przekroczyły wartość referencyjną.

Swoim zasięgiem **obszar nr I** obejmuje ściśle centrum miasta i ma powierzchnię 177,29 ha co stanowi 0,82% powierzchni całej gminy. Natomiast jest najbardziej zaludniony ze wszystkich obszarów porównawczych bo zamieszkuje go 6940 osób co stanowi 20,81% ogólnej liczby mieszkańców gminy, analizowanej na dzień 31.12.2021.

Zgodnie z zapisami **art. 10 ustawy o rewitalizacji**, **obszar rewitalizacji** obejmuje całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ww. ustawy, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Ponadto obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. W nawiązaniu do powyższego jednostka urbanistyczna **OBSZAR I – KLUCZBORK CENTRUM** spełnia kryteria ustawowe i tym samym stanowić będzie obszar rewitalizacji.

Mapa 24 Obszar rewitalizacji w gminie Kluczbork.

źródło danych: opracowanie własne, Urząd Miejski w Kluczborku.

Obszar ten jest w ścisłym centrum miasta i pełni kluczowe funkcje lokalne tj. handlową, usługową, rekreacyjną, turystyczną, a także jest powiązany przestrzennie. Z wielu powodów ustanowienie go obszarem rewitalizacji jest mocno uzasadnione. Jest również miejscem o bogatej historii i dziedzictwie kulturowym. Rewitalizacja pozwoli na zachowanie i przywrócenie tego dziedzictwa, chroniąc zabytki architektoniczne, historyczne miejsca i kulturową tożsamość miasta. Nie bez znaczenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest istnienie obiektów i infrastruktury, które są niezbędne do realizacji projektów miękkich, kluczowych do zniwelowania negatywnych zjawisk w serze społecznej.

Rewitalizacja centrum miast przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Tworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych, placów, deptaków i innych miejsc rekreacyjnych sprzyja aktywności fizycznej, spotkaniom społecznym i ogólnemu samopoczuciu mieszkańców. Obszar ten jest też ważnym obszarem gospodarczym. Rewitalizacja może przyciągnąć nowe inwestycje, przedsiębiorstwa, sklepy, restauracje i kawiarnie, co będzie prowadzić do tworzenia miejsc pracy oraz wzrostu gospodarczego. Przywrócenie blasku centrum miasta przyciąga również turystów, co może przynieść korzyści dla lokalnej społeczności.

6. Spis map

Mapa nr 1 Plan miasta Kluczborka	6
Mapa nr 2 Podział obszaru Gminy Kluczbork na jednostki porównawcz	9
Mapa nr 3 Liczba osób bezrobotnych.....	19
Mapa nr 4 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób.	20
Mapa nr 5 Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 osób.....	21
Mapa nr 6 Liczba przestępstw ogółem na 1000 osób.	22
Mapa nr 7 Liczba przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na 1000 osób.	23
Mapa nr 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 1000 osób.	24
Mapa nr 9 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia, mężczyźni powyżej 65 roku życia) na 1000 osób.	25
Mapa nr 10 Liczba niebieskich kart na 1000 osób.	26
Mapa nr 11 Liczba NGO na 1000 osób.	27
Mapa nr 12 Liczba osób korzystających z biblioteki publicznej na 1000 osób.	28
Mapa nr 13 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób.	29
Mapa nr 14 Liczba wyrejestrowanych działalności gospodarczych w CEIDG na 1000 osób.	30
Mapa nr 15 Liczba wysokoemisyjnych źródeł ciepła na 1000 osób.	32
Mapa nr 16 Powierzchnia w m ² wyrobów zawierających azbest na na mieszkańca [m ² /mieszkańca].	33
Mapa nr 17 Sumaryczna długość sieci w km na 1ha.....	34
Mapa nr 18 Sumaryczna długość sieci w km na 1ha.....	35
Mapa nr 19 Liczba obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 1000 mieszkańców.	36
Mapa nr 20 Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na 1ha.....	37
Mapa nr 21 Ilość budynków komunalnych wybudowanych przed 1945r. na 1000 mieszkańców.	39
Mapa nr 22 Liczba mieszkań komunalnych niewyposażonych w łazienkę na 1000 mieszkańców.	40
Mapa 23 Obszar zdegradowany w gminie Kluczbork.	47
Mapa 24 Obszar rewitalizacji w gminie Kluczbork.....	48

7. Spis tabel

Tabela nr 1 Zestawienie jednostek porównawczych na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego.	8
Tabela nr 2 Wskaźniki wykorzystane w procesie delimitacji.....	13
Tabela nr 3 Zestawienie wskaźników sfery społecznej.....	43
Tabela nr 4 Zestawienie wskaźników sfery pozaspołecznej.	45
Tabela nr 5 Liczba odchyleń wskaźników obrazujących stan kryzysowy	46